

Euroopan unionin virallinen lehti

L 158

47. vuosikerta

30. huhtikuuta 2004

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

- * Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 849/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 2320/2002 muuttamisesta ⁽¹⁾ 1
- * Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 850/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta 7
- * Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/37/EY, annettu 29. päivänä huhtikuuta 2004, työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairaudesta aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta (kuudes neuvoston direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (kodifioitu toisinto) ⁽¹⁾ 50
- * Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta ⁽¹⁾ 77

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

Hinta: 22 EUR

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 849/2004,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,**

yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä
annetun asetuksen (EY) N:o 2320/2002 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä²,

¹ Lausunto annettu 28. tammikuuta 2004 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

² Euroopan parlamentin lausunto, annettu 11. maaliskuuta 2004 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 29. huhtikuuta 2004.

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Asetuksella (EY) N:o 2320/2002¹ säädetään yhdenmukaistetuista yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä.
- 2) Asetuksen (EY) N:o 2320/2002 soveltaminen on osoittanut, että tarvitaan teknisiä muutoksia. Näillä muutoksilla ei pyritä muuttamaan asetuksen soveltamisalaa eikä niillä millään tavalla heikennetä siviili-ilmailun matkustajien turvallisuutta.
- 3) Asetuksella (EY) N:o 2320/2002 sallitaan erilainen mutta riittävä turvallisuuden taso pienimmillä lentoasemilla. On johdonmukaista sallia sama riittävä turvallisuuden taso lennon kummassakin päässä.
- 4) Asetus (EY) N:o 2320/2002 olisi muutettava vastaavasti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 2320/2002 seuraavasti:

- 1) Lisätään 2 artiklaan seuraava:
 - "4) 'merkityllä alueella' aluetta, joka on erotettu lentoaseman muista turvavalvotuista alueista kulunvalvonnan avulla."

¹ EYVL L 355, 30.12.2002, s. 1.

2) Muutetaan 4 artikla seuraavasti:

– korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Jäsenvaltion asianomainen viranomainen voi paikallisten riskien arvioinnin perusteella, ja jos liitteessä määriteltyjen turvatoimien soveltaminen saattaa olla epäsuhtaista tai jos niitä ei voida panna täytäntöön objektiivisista käytännön syistä, toteuttaa kansallisia turvatoimenpiteitä, jotka tarjoavat riittävän tasoisen suojan lentoasemilla,

a) joilla on vuosittain keskimäärin enintään kaksi kaupallista lentoa päivässä; tai

b) joilla harjoitetaan vain yleisilmailua; tai

c) joiden kaupallinen toiminta rajoittuu suurimmalta sallitulta lentoonlähtömassaltaan alle 10 tonnin painoiseihin tai vähemmän kuin 20 istuinpaikkaa käsittäviin ilma-aluksiin,

tällaisten pienten lentoasemien erityisominaisuudet huomioon ottaen.

Asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle näistä toimenpiteistä."

– lisätään kohta seuraavasti:

"3 a) Mitä 3 kohdassa säädetään, voidaan myös soveltaa lentoasemien merkittyihin alueisiin,

a) joilla harjoitetaan vain yleisilmailua; tai

b) joiden kaupallinen toiminta rajoittuu suurimmalta sallitulta lentoonlähtömassaltaan alle 10 tonnin painoisiin tai vähemmän kuin 20 istuinpaikkaa käsittäviin ilma-aluksiin.

Merkitty alue on osoitettava lentoaseman turvaohjelmassa.

Jokaisesta lentoaseman merkityltä alueelta lähtevästä lennosta on ilmoitettava kohdelentoasemalle ennen lennon saapumista."

3) Korvataan 7 artiklassa sanat "auditoitava", "auditoinneissa", "tarkastajien" ja "auditointiraporteista" sanoilla "tarkastettava", "säännösten noudattamisen seurantatoimissa", "henkilöiden" ja "säännösten noudattamisen seurantaraporteista".

4) Muutetaan liite seuraavasti:

- lisätään 5.2 kohtaan kohta seuraavasti:

"3. Vapautukset

Edellä 4.1 kohdan 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden ruumaan meneviin matkatavaroihin voidaan soveltaa erityisiä turvatarkastusmenettelyjä tai ne voidaan vapauttaa turvatarkastusmenettelystä."

- korvataan 7.3 kohdan 1 kohdan b alakohdan loppu seuraavasti:

"sitä, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, ettei siihen sisälly lisäyksessä olevassa iv ja v kohdassa lueteltuja kiellettyjä esineitä, paitsi jos ne on ilmoitettu ja noudatetaan asianmukaisesti soveltuvia turvatoimenpiteitä; ja".

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 29 päivänä huhtikuuta 2004.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. McDOWELL

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA
NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 850/2004,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,**

**pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä
direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä³

¹ EUVL C , s.

² EUVL C , s.

³ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 26. helmikuuta 2004 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 26. huhtikuuta 2004.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämä asetus koskee pääasiassa ympäristön suojelua ja kansalaisten terveyden suojelua. Oikeusperustana on sen vuoksi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta.
- (2) Yhteisö on vakavasti huolissaan pysyvien orgaanisten yhdisteiden jatkuvista päästöistä ympäristöön. Nämä kemialliset aineet kulkeutuvat kansainvälisten rajojen yli kauas lähteistään, ja ne hajoavat hitaasti ympäristössä, kerääntyvät ravintoverkkoon ja aiheuttavat riskin ihmisen terveydelle ja ympäristölle. Tämän vuoksi on toteutettava lisätoimia ihmisen terveyden ja ympäristön suojelemiseksi näiltä yhdisteiltä.
- (3) Ympäristönsuojeluun liittyvien velvollisuuksiensa vuoksi yhteisö allekirjoitti 24 päivänä kesäkuuta 1998 vuonna 1979 tehtyyn valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan yleissopimukseen liittyvän pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', sekä 22 päivänä toukokuuta 2001 pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus'.

-
- (4) Vaikka pysyvistä orgaanisista yhdisteistä onkin säädetty yhteisön tasolla, lainsäädännön suurin puute on, että minkään luettelossa tällä hetkellä mainitun kemikaalin tuotannon ja käytön kieltä ei ole tai säännökset asiasta ovat puutteellisia, ei ole perustaa säätää uusia pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevia kieltoja tai rajoituksia taikka määräyksiä niiden käytön lopettamiseksi eikä ole myöskään perustaa estää ominaisuuksiltaan pysyviä orgaanisia yhdisteitä vastaavien uusien yhdisteiden tuotantoa ja käyttöä. Yhteisön tasolla ei ole asetettu varsinaisia päästöjen vähennystavoitteita eivätkä nykyiset päästökartoitukset kata kaikkia pysyvien orgaanisten yhdisteiden lähteitä.
- (5) Jotta voidaan varmistaa pöytäkirjaan ja yleissopimukseen perustuvien yhteisön velvoitteiden yhdenmukainen ja tehokas täytäntöönpano, on tarpeen toteuttaa yhteiset oikeudelliset puitteet toimille, joiden tarkoituksena on erityisesti tarkoituksellisesti tuotettujen pysyvien orgaanisten yhdisteiden tuotannon, markkinoille saattamisen ja käytön lopettaminen. Pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuudet olisi lisäksi otettava huomioon asiaa koskevien yhteisön arviointi- ja lupamenettelyjen yhteydessä.
- (6) Toteutettaessa Rotterdamin¹, Tukholman ja Baselin² yleissopimusten määräyksiä yhteisössä sekä osallistuttaessa kansainvälistä kemikaalien hallitsemista koskevan strategisen lähestymistavan (SAICM) kehittämiseen Yhdistyneissä Kansakunnissa olisi varmistettava yhteensovittaminen ja yhdenmukaisuus.

¹ Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty yleissopimus.

² Vaarallisten jätteen maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva yleissopimus.

-
- (7) Kun lisäksi otetaan huomioon, että tämän asetuksen säännökset ovat alisteisia perustamissopimuksessa vahvistetulle ennalta varautumisen periaatteelle, joka sisältyy ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 15. periaatteeseen, ja ottaen huomioon, että tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan lopettaa kokonaan pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöt ympäristöön, tietyissä tapauksissa on asianmukaista säätää rajoittamistoimenpiteistä, jotka ovat pöytäkirjan ja yleissopimuksen toimenpiteitä tiukempia.
- (8) Ehdotettu REACH-asetus voisi tulevaisuudessa olla soveltuva tapa toteuttaa lueteltujen aineiden tuotannon, markkinoille saattamisen ja käytön rajoittamiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä sellaisia nykyisiä ja uusia kemikaaleja ja torjunta-aineita, joilla on pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia, koskevat rajoittavat toimet. Koska on tärkeää toteuttaa nämä yleissopimuksessa ja pöytäkirjassa esitetyt rajoittavat toimet mahdollisimman pian, tällä asetuksella olisi toistaiseksi toteutettava kyseiset toimenpiteet, rajoittamatta kuitenkaan tulevan REACH-asetuksen soveltamista.

- (9) Useimpien pöytäkirjassa tai yleissopimuksessa lueteltujen pysyvien orgaanisten yhdisteiden markkinoille saattaminen ja käyttö on yhteisössä jo lopetettu kielloilla, jotka sisältyvät tiettyjä tehoaineita sisältävien torjunta-aineiden markkinoille saattamisen ja käytön kieltämisestä 21 päivänä joulukuuta 1978 annettuun neuvoston direktiiviin 79/117/ETY¹ ja tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annettuun neuvoston direktiiviin 76/769/ETY². Pöytäkirjaan ja yleissopimukseen sisältyvien yhteisön velvoitteiden noudattamiseksi ja pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen minimoimiseksi on kuitenkin tarpeen ja asianmukaista kieltää myös näiden aineiden tuotanto ja rajoittaa vapautukset mahdollisimman vähiin siten, että niitä sovelletaan ainoastaan aineeseen silloin, kun aineella on jokin välttämätön tarkoitus jossakin erityissovelluksessa.
- (10) Yleissopimuksen piiriin kuuluvien aineiden viennistä ja lindaanien viennistä säädetään vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista 28 päivänä tammikuuta 2003 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 304/2003³.

¹ EYVL L 33, 8.2.1979, s. 36, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 807/2003 (EUVL L 122, 16.5.2003, s. 36).

² EYVL L 262, 27.9.1976, s. 201, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2004/21/EY (EUVL L 57, 25.2.2004, s. 4).

³ EUVL L 63, 6.3.2003, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 1213/2003 (EUVL L 169, 8.7.2003, s. 27).

-
- (11) Heksakloorisykloheksaanin (HCH), mukaan lukien lindaani, tuotantoa ja käyttöä rajoitetaan pöytäkirjassa, mutta sitä ei kielletä kokonaan. Ainetta käytetään edelleen joissakin jäsenvaltioissa, ja sen vuoksi ei ole mahdollista kieltää välittömästi kaikkia nykyisiä käyttötarkoituksia. Kuitenkin kun otetaan huomioon HCH:n haitalliset ominaisuudet ja mahdolliset riskit, jotka liittyvät sen päästämiseen ympäristöön, sen tuotanto ja käyttö olisi rajoitettava mahdollisimman vähiin ja viime kädessä lopetettava kokonaan viimeistään vuoden 2007 loppuun mennessä.
- (12) Vanhentuneet tai huonosti hoidetut pysyvien orgaanisten yhdisteiden varastot voivat vaarantaa vakavasti ympäristön ja ihmisten terveyden esimerkiksi maaperän ja pohjaveden saastumisen vuoksi. Tämän vuoksi on asianmukaista antaa säännöksiä, jotka ovat yleissopimuksen määräyksiä tiukempia. Kiellettyjen aineiden varastoja olisi käsiteltävä jätteenä. Sitä vastoin sellaisten aineiden varastoista, joiden tuotanto ja käyttö on edelleen sallittua, olisi ilmoitettava viranomaisille ja niitä olisi valvottava asianmukaisesti. Erityisesti nykyiset pysyvistä orgaanisista yhdisteistä koostuvat tai niitä sisältävät varastot olisi käsiteltävä jätteenä mahdollisimman pian. Jos tulevaisuudessa kielletään muita aineita, myös niiden varastot olisi hävitettävä viipymättä eikä uusia varastoja saisi muodostaa. Yhteisön nykyisiä rahoitusvälineitä, kuten koheesio- ja rakennerahastoja, olisi käytettävä soveltuvan rahoitusavun ja teknisen avun myöntämiseen tiettyjen uusien jäsenvaltioiden erityisongelmien ratkaisemiseksi.

-
- (13) Dioksiineja, furaaneja ja polykloorattuja bifenyylejä (PCB) koskevasta yhteisön strategiasta annetun komission tiedonannon¹, pöytäkirjan sekä yleissopimuksen mukaisesti sellaisten pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöt, jotka ovat teollisten prosessien tahattomia sivutuotteita, olisi tunnistettava ja niitä olisi vähennettävä mahdollisimman nopeasti pitäen viime kädessä tavoitteena niiden lopettamista mahdollisuuksien mukaan. Jotta päästöjä voitaisiin vähentää jatkuvasti ja kustannustehokkaasti mahdollisimman nopeasti, olisi laadittava ja toimeenpantava asianmukaiset kansalliset toimintasuunnitelmat, joissa käsitellään kaikkia lähteitä ja toimenpiteitä, mukaan lukien ne, joista säädetään voimassa olevassa yhteisön lainsäädännössä. Yleissopimuksen yhteydessä olisi kehitettävä tähän soveltuvia välineitä.
- (14) Tiedonannon mukaisesti olisi laadittava asianmukaisia ohjelmia ja järjestelmiä, jotta voidaan varmistaa riittävät seurantatiedot dioksiinien, furaanien ja polykloorattujen bifenyyliden (PCB) esiintymisestä ympäristössä. On kuitenkin tarpeen varmistaa, että käytettävissä on tarvittavat välineet ja että niitä voidaan käyttää taloudellisesti ja teknisesti toteutettavissa olevalla tavalla.

¹ EYVL C 322, 17.11.2001, s. 2.

- (15) Yleissopimuksen mukaan jätteen sisältämät pysyvät orgaaniset yhdisteet on hävitettävä tai muunnettava palautumattomasti aineiksi, joilla ei ole samanlaisia ominaisuuksia, elleivät jotkin muut menetelmät ole ympäristön kannalta parempia. Koska yhteisön nykyisessä jätelainsäädännössä ei ole näitä aineita koskevia erityisiä sääntöjä, ne olisi vahvistettava tässä asetuksessa. Korkeatasoisen suojelun varmistamiseksi jätteessä olevien aineiden pitoisuuksille olisi vahvistettava yhteiset raja-arvot 31 päivään joulukuuta 2005 mennessä.
- (16) On tärkeää, että pysyvistä orgaanisista yhdisteistä koostuva, niitä sisältävä tai niiden saastuttama jäte tunnistetaan ja lajitellaan jo sen syntypaikalla, jotta kyseisiä kemikaaleja päätyisi mahdollisimman vähän muun jätteen joukkoon. Vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/689/ETY¹ vahvistettiin vaarallisen jätteen käsittelyä koskevat yhteisön säännöt, jotka velvoittavat jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, että vaarallisia jätteitä loppukäsittelevät, hyödyntävät, keräävät tai kuljettavat laitokset ja yritykset eivät sekoita vaarallisten jätteiden eri luokkia keskenään tai sekoita vaarallisia ja muita jätteitä keskenään.

¹ EYVL L 377, 31.12.1991, s. 20. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 618, 2.7.1994, s. 28).

-
- (17) Yleissopimuksessa määrätään, että kunkin sopimuspuolen on laadittava suunnitelma yleissopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoa varten. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava kansalaisille mahdollisuus osallistua täytäntöönpanosuunnitelmien tekemiseen. Koska yhteisö ja jäsenvaltiot jakavat tähän liittyvän toimivallan, täytäntöönpanosuunnitelmat olisi laadittava sekä kansallisella että yhteisön tasolla. Yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission välillä olisi edistettävä.
- (18) Yleissopimuksen ja pöytäkirjan mukaisesti tietoja pysyvistä orgaanisista yhdisteistä olisi toimitettava muille sopimuspuolille. Lisäksi olisi edistettävä tietojen vaihtoa muiden maiden kanssa, jotka eivät ole kyseisten sopimusten sopimuspuolia.
- (19) Yleinen tietoisuus pysyvien orgaanisten yhdisteiden aiheuttamista vaaroista sekä nykyisen että tulevien sukupolvien terveydelle samoin kuin ympäristölle on usein vaillinaista, etenkin kehitysmaissa, ja tämän vuoksi tarvitaan laajamittaista tiedottamista valppauden lisäämiseksi ja tuen saamiseksi rajoituksille ja kielloille. Yleissopimuksen mukaisesti olisi edistettävä ja helpotettava etenkin haavoittuvimmille ryhmille suunnattuja ohjelmia pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan yleisen tietoisuuden lisäämiseksi sekä työntekijöiden, tieteenharjoittajien, opettajien ja teknisen henkilökunnan sekä johdon kouluttamista.

-
- (20) Komission ja jäsenvaltioiden olisi pyynnöstä ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti tehtävä yhteistyötä antaakseen oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaista teknistä apua, jonka tarkoituksena on erityisesti parantaa kehitysmaiden ja talouden siirtymävaiheessa olevien maiden valmiuksia panna yleissopimus täytäntöön. Tekniseen apuun olisi kuuluttava sopivien vaihtoehtoisten tuotteiden, menetelmien ja strategioiden kehittäminen ja käyttöön ottaminen muun muassa DDT:n käytössä taudinlevittäjien torjuntaan; yleissopimuksen mukaanhan sitä saa käyttää ainoastaan Maailman terveysjärjestön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ja kun muita turvallisia, tehokkaita ja kohtuuhintaisia vaihtoehtoja ei paikallisesti ole saatavilla kyseisessä maassa.
- (21) Pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen vähentämiseksi toteutettavien toimenpiteiden tehokkuutta olisi arvioitava säännöllisesti. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi säännöllisesti annettava kertomus komissiolle erityisesti rajoitettujen aineiden päästökartoituksista, ilmoitetuista varastoista, tuotannosta ja markkinoille saattamisesta. Komission olisi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kehitettävä yhteinen malli jäsenvaltioiden kertomuksia varten.

-
- (22) Yleissopimuksen ja pöytäkirjan mukaan niiden sopimuspuolet voivat ehdottaa muita aineita, joihin olisi sovellettava kansainvälisiä toimia, ja tämän perusteella sopimukseen voidaan lisätä aineita, jolloin tätä asetusta olisi muutettava vastaavasti. Lisäksi olisi oltava mahdollista muuttaa tämän asetuksen liitteiden luetteloissa olevia merkintöjä muun ohessa niiden mukauttamiseksi tieteen ja tekniikan kehitykseen.
- (23) Kun tämän asetuksen liitteitä muutetaan pöytäkirjassa tai yleissopimuksessa sovittujen tarkoituksellisesti tuotettujen uusien pysyvien orgaanisten yhdisteiden sisällyttämiseksi asetukseen, muutokset olisi tehtävä liitteen I sijasta liitteeseen II ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa.
- (24) Tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY¹ mukaisesti.
- (25) Jäsenvaltioiden olisi täytäntöönpanotoimien avoimuuden, puolueettomuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi annettava säännökset seuraamuksista, joita sovelletaan tämän asetuksen säännösten rikkomiseen, ja varmistettava, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, koska asetuksen noudattamisen laiminlyöminen saattaa vahingoittaa kansalaisten terveyttä ja ympäristöä. Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa saatettava yleisön saataville tiedot tapauksista, joissa tämän asetuksen säännöksiä on rikottu.

¹ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23

(26) Tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat ympäristön ja ihmisen terveyden suojeleminen pysyviltä orgaanisilta yhdisteiltä, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan kyseisten yhdisteiden rajat ylittävien vaikutusten takia toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(27) Mainitun perusteella olisi muutettava direktiiviä 79/117/ETY,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tarkoitus ja soveltamisala

1. Ottaen huomioon erityisesti ennalta varautumisen periaatteen tällä asetuksella on tarkoitus suojella kansalaisten terveyttä ja ympäristöä pysyviltä orgaanisilta yhdisteiltä kieltämällä tai lakkauttamalla vaiheittain mahdollisimman nopeasti sellaisten aineiden, joihin sovelletaan pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevaa Tukholman yleissopimusta, jäljempänä 'yleissopimus', tai vuonna 1979 tehtyyn valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan yleissopimukseen vuonna 1998 tehtyä pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevaa pöytäkirjaa, jäljempänä 'pöytäkirja', tuotanto, markkinoille saattaminen ja käyttö tai rajoittamalla sitä sekä vähentämällä mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman pikaiseen poistamiseen pyrkien tällaisten aineiden ympäristöön päästämistä sekä ottamalla käyttöön määräyksiä kyseisistä yhdisteistä koostuvan, niitä sisältävän tai niiden saastuttaman jätteen käsittelystä.
2. Jäljempänä 3 ja 4 artiklaa ei sovelleta jätteeseen, joka koostuu liitteessä I tai II mainitusta aineesta, sisältää sitä tai on sen saastuttama.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'markkinoille saattamisella' toimittamista tai saattamista kolmannen osapuolen käyttöön maksua vastaan tai vastikkeetta. Yhteisön tullialueelle tuontia pidetään myös markkinoille saattamisena;

- b) 'tavarella' aineesta tai aineista ja/tai valmisteesta tai valmisteista koostuvaa esinettä, jolle valmistuksen aikana annetaan tietty muoto, pinta tai muotoilu, joka määrää sen lopullisen käyttötarkoituksen suuremmissa määrin kuin sen kemiallinen kokoonpano;
- c) 'aineella' ainetta sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 67/548/ETY 2 artiklassa¹;
- d) 'valmisteella' valmisteita sellaisina kuin ne ovat määriteltyinä direktiivin 67/548/ETY 2 artiklassa;
- e) 'jätteellä' jätettä sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan a kohdassa²;
- f) 'loppukäsittelyllä' direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan e kohdassa tarkoitettua käsittelyä,
- g) 'hyödyntämisellä' hyödyntämistä sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan f kohdassa.

3 artikla

Tuotannon, markkinoille saattamisen ja käytön valvonta

1. Liitteessä I mainittujen aineiden tuotanto, markkinoille saattaminen ja käyttö sellaisenaan, valmisteissa tai tavaroiden aineisosina kielletään.

¹ Vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annettu neuvoston direktiivi 67/548/ETY (EYVL P 196, 16.8.1967, s. 1), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 807/2003 (EUVL L 122, 16.5.2003, s. 36).

² Jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annettu neuvoston direktiivi 75/442/ETY (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 39), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

2. Liitteessä II mainittujen aineiden tuotantoa, markkinoille saattamista ja käyttöä sellaisenaan, valmisteissa tai tavaroiden aineisosina rajoitetaan mainitussa liitteessä asetettujen edellytysten mukaisesti.

3. Asianomaisen yhteisön lainsäädännön mukaisten nykyisiä ja uusia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevien arviointi- ja lupamenettelyjen yhteydessä jäsenvaltiot ja komissio ottavat huomioon yleissopimuksen liitteen D 1 kappaleessa esitetyt arviointiperusteet, ja ne toteuttavat tarvittavia toimia sellaisten käytössä olevien kemikaalien ja torjunta-aineiden valvomiseksi ja sellaisten uusien kemikaalien ja torjunta-aineiden tuotannon, markkinoille saattamisen ja käytön estämiseksi, joilla on pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia.

4 artikla

Poikkeukset rajoittamistoimenpiteistä

1. Edellä 3 artiklaa ei sovelleta

- a) laboratoriotutkimuksissa tai vertailustandardeina käytettävään aineeseen;
- b) aineeseen, jota esiintyy tahattomina vierasainejääminä aineissa, valmisteissa tai tavaroissa.

2. Edellä 3 artiklaa sovelletaan aineisiin, joita esiintyy aineosina tavaroissa, jotka on valmistettu tämän asetuksen voimaantulopäivään mennessä, vasta 6 kuukauden kuluttua voimaantulopäivästä.

Edellä 3 artiklaa ei sovelleta aineeseen, jota esiintyy aineosina tavaroissa, jotka ovat jo olleet käytössä tämän asetuksen voimaantulopäivään mennessä.

Jäsenvaltion on kuitenkin välittömästi ensimmäisessä tai toisessa alakohdassa tarkoitetuista tavaroista tietoiseksi tultuaan ilmoitettava tästä komissiolle.

Kun komissiolle ilmoitetaan tällaisista tavaroista tai se muuten saa niistä tiedon, se ilmoittaa siitä tarvittaessa viipymättä yleissopimuksen sihteeristölle.

3. Liitteen I osassa A tai liitteen II osassa A mainitun aineen osalta jäsenvaltion, joka haluaa sallia liitteessä mainittuun määräaikaan saakka kyseisen aineen tuotannon ja käytön suljetussa prosessissa tuotantolaitoksen alueella välituotteena, on ilmoitettava asiasta yleissopimuksen sihteeristölle.

Tällainen ilmoitus voidaan kuitenkin tehdä ainoastaan, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- a) kyseisessä liitteessä on huomautus siitä, että tällainen kyseisen aineen tuotanto ja käyttö voidaan sallia;
- b) aine muuntuu valmistusprosessissa yhdeksi tai useaksi aineeksi, joilla ei ole pysyvän orgaanisen yhdisteen ominaisuuksia;

- c) ihmisten tai ympäristön ei oleteta altistuvan merkittäville määrille kyseistä ainetta sen tuotannon ja käytön aikana direktiivin 2001/59/EY¹ mukaisesti suoritettun suljetun järjestelmän arvioinnin perusteella.

Ilmoitus toimitetaan myös muille jäsenvaltioille ja komissiolle ja siinä annetaan yksityiskohtaiset tiedot kyseisen aineen tosiasiallisesta tai arvioidusta kokonaistuotannosta ja -käytöstä sekä tuotantolaitoksen alueella toteutettavan suljetun prosessin luonteesta, mukaan luettuna lähtöaineena käytettävän pysyvän orgaanisen yhdisteen prosessissa muuntumattoman ja tahattoman jäämän määristä lopputuotteessa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja määräaikoja voidaan muuttaa tapauksissa, joissa sen jälkeen, kun jäsenvaltio on toistuvasti antanut ilmoituksen yleissopimuksen sihteeristölle, yleissopimuksen perusteella annetaan nimenomainen tai hiljainen suostumus aineen tuotannon ja käytön jatkamiseksi uudeksi ajanjaksoksi.

5 artikla

Varastot

1. Jostakin liitteessä I tai II mainitusta aineesta, jonka käyttö on kielletty, koostuvan tai sitä sisältävän varaston haltijan on hallinnoitava kyseistä varastoa jätteenä 7 artiklan mukaisesti.

¹ Vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 67/548/ETY mukauttamisesta tekniikan kehitykseen kahdennenkymmenennenkahdeksannen kerran 6 päivänä elokuuta 2001 annettu komission direktiivi 2001/59/EY (EYVL L 225, 21.8.2001, s. 1).

2. Jostakin liitteessä I tai liitteessä II luetellusta sallitusta aineesta koostuvan tai sitä sisältävän yli 50 kg varaston haltijan on ilmoitettava 15 artiklassa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jossa varasto sijaitsee, varaston laadusta ja koosta. Nämä tiedot on toimitettava 12 kuukauden kuluessa tämän asetuksen ja liitteen I tai II muutosten voimaantulosta ja vuosittain tämän jälkeen liitteessä I tai II määritettyyn sallittua käyttötarkoitusta koskevaan määräaikaan saakka.

Varastojen haltijan on hoidettava näitä varastoja turvallisella, tehokkaalla ja ympäristön huomioon ottavalla tavalla.

3. Jäsenvaltioiden on seurattava ilmoitettujen varastojen käyttöä ja hoitoa.

6 artikla

Päästöjen vähentäminen, minimointi ja poistaminen

1. Jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta laadittava päästökartoitukset liitteessä III mainittujen aineiden päästöistä ilmaan, veteen ja maahan yleissopimuksesta ja pöytäkirjasta johtuvien velvoitteidensa mukaisesti ja ylläpidettävä näitä kartoituksia.

2. Jäsenvaltion on osana 8 artiklan mukaisesti laadittua kansallista täytäntöönpanosuunnitelmaa ilmoitettava sekä komissiolle että muille jäsenvaltioille yleissopimuksesta johtuvien velvoitteidensa mukaisesti laatimastaan kansallisesta toimintaohjelmasta, jonka perusteella voidaan tunnistaa, luonnehtia ja minimoida mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman pikaiseen poistamiseen pyrkien kokonaispäästöt.

Toimintaohjelmaan on sisällytettävä toimia, joilla edistetään korvaavien tai muutettujen aineiden, tuotteiden ja prosessien kehittämistä ja joilla tarvittaessa vaaditaan niiden käyttämistä, jotta liitteessä III mainittujen aineiden muodostuminen ja niiden päästöt voitaisiin estää.

3. Arvioitaessa ehdotuksia sellaisten uusien laitosten rakentamiseksi tai sellaisten olemassa olevien laitosten muuttamiseksi merkittävästi, joiden käyttämistä prosesseista pääsee ympäristöön liitteessä III mainittuja kemikaaleja, jäsenvaltioiden on ensisijaisesti harkittava vaihtoehtoisia prosesseja, tekniikoita tai käytäntöjä, joilla saavutetaan sama hyöty, mutta joissa ei muodostu tai joista ei pääse ympäristöön liitteessä III mainittuja kemikaaleja, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 96/61/EY¹ soveltamista.

7 artikla

Jätehuolto

1. Jätteen tuottajien ja haltijoiden on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan estämään tämän jätteen saastuminen liitteessä IV mainituilla aineilla.

2. Sen estämättä, mitä direktiivissä 96/59/EY² säädetään, liitteessä IV mainituista aineista koostuva, niitä sisältävä tai niiden saastuttama jäte on loppukäsiteltävä tai hyödynnettävä viipymättä liitteessä V olevan 1 osan mukaisesti ja tällöin on varmistettava jätteen sisältämien pysyvien orgaanisten yhdisteiden hävittäminen tai niiden muuntaminen palautumattomasti siten, että jäljelle jäävillä jätteillä ja päästöillä ei ole pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia.

¹ Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annettu neuvoston direktiivi 96/61/EY (EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

² Polykloorattujen bifenyyliden ja polykloorattujen terfenyyliden käsittelystä (PCB/PCT) 16 päivänä syyskuuta 1996 annettu neuvoston direktiivi 96/59/EY (EYVL L 243, 24.9.1996, s. 31).

Tällaisen loppukäsittelyn tai hyödyntämisen yhteydessä jätteestä voidaan eristää liitteessä IV luetellut aineet, jos ne loppukäsitellään sen jälkeen ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

3. Sellaiset loppukäsittely- tai hyödyntämismenetelmät, jotka voivat johtaa liitteessä IV lueteltujen aineiden hyödyntämiseen, kierrätykseen, talteenottoon tai uudelleenkäyttöön, ovat kiellettyjä.

4. Poiketen 2 kohdasta:

- a) jäte, joka sisältää jotakin liitteessä IV mainittua ainetta tai on sen saastuttama, voidaan muulla tavoin loppukäsittää tai hyödyntää noudattaen yhteisön asiaankuuluvia säädöksiä, jos mainittujen aineiden pitoisuus jätteessä on alhaisempi kuin liitteessä IV annettavat pitoisuusrajat, jotka määritetään 31 päivään joulukuuta 2005 mennessä 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Siihen saakka kunnes pitoisuusrajat on vahvistettu tällaisella menettelyllä, jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa ja soveltaa pitoisuusrajoja tai erityisiä teknisiä vaatimuksia tässä alakohdassa tarkoitettuun jätteiden loppukäsittelyyn ja hyödyntämiseen;
- b) jäsenvaltio tai jäsenvaltion nimeämä toimivaltainen viranomainen voi poikkeustapauksissa sallia, että jäte, joka on mainittu liitteessä V olevassa 2 osassa ja joka sisältää liitteessä IV mainittuja aineita tai on niiden saastuttama liitteessä V olevassa 2 osassa määritettävien pitoisuusrajojen rajoissa, voidaan käsitellä liitteessä V olevassa 2 osassa esitetyn menetelmän mukaisesti sillä edellytyksellä, että:

-
- (i) asianomainen jätteen haltija on osoittanut kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, että liitteessä IV lueteltuja aineita ei ole mahdollista poistaa jätteestä, ja että pysyvien orgaanisen yhdisteiden tuhoaminen tai palautumaton muuntaminen toteutettuna parhaita ympäristökäytäntöjä ja parasta käytettävissä olevan tekniikkaa käyttäen ei ole ympäristön kannalta paras vaihtoehto ja toimivaltainen viranomainen on antanut luvan vaihtoehtoisen menetelmän käyttöön;
 - (ii) menetelmä on yhteisön asiaankuuluvan lainsäädännön ja 6 kohdassa tarkoitetuissa asiaankuuluvissa lisätoimissa vahvistettujen ehtojen mukainen; ja
 - (iii) kyseinen jäsenvaltio on toimittanut muille jäsenvaltioille ja komissiolle tiedon antamastaan luvasta ja sen myöntämisen perusteista.

5. Liitteessä V olevan 2 osan pitoisuusrajat 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua tarkoitusta varten vahvistetaan 31 päivään joulukuuta 2005 mennessä 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Siihen saakka kunnes pitoisuusrajat on vahvistettu tällaisella menettelyllä,

- a) jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa tai soveltaa pitoisuusrajoja tai erityisiä teknisiä vaatimuksia 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun jätteiden loppukäsittelyyn ja hyödyntämiseen;

b) 4 kohdan b alakohdan mukaisesti käsitellyn jätteen haltijoiden on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle jätteen pysyvien orgaanisten yhdisteiden sisällöstä.

6. Komissio voi tarvittaessa teknisen kehityksen ja asiaa koskevat kansainväliset suuntaviivat ja päätökset sekä jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden nimeämien toimivaltaisten viranomaisten 4 kohdan ja liitteen V mukaisesti myöntämät luvat huomioon ottaen hyväksyä lisätoimia tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi. Komission on määriteltävä malli, jota jäsenvaltiot käyttävät toimittaessaan tietoja 4 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti. Näistä toimista päätetään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

7. Komission on ennen 31 päivää joulukuuta 2009 arvioitava 4 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia kansainvälisen ja teknisen kehityksen kannalta tarkastellen erityisesti niiden paremmuutta ympäristön kannalta.

8 artikla

Täytäntöönpanosuunnitelmat

1. Jäsenvaltioiden on tarjottava kansalaisille mahdollisuus osallistua varhain ja tehokkaasti kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien valmisteluun kansallisten menettelytapojensa mukaisesti.

2. Heti kun jäsenvaltio on hyväksynyt yleissopimukseen perustuvien velvoitteidensa mukaisen kansallisen täytäntöönpanosuunnitelmansa, se ilmoittaa siitä sekä komissiolle että muille jäsenvaltioille.
3. Täytäntöönpanosuunnitelmia laatiessaan komissio ja jäsenvaltiot vaihtavat tarvittaessa tietoja niiden sisällöstä.
4. Komissio laatii kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta suunnitelman yleissopimukseen perustuvien yhteisön velvoitteiden täytäntöönpanosta.

Kun komissio on hyväksynyt yhteisön täytäntöönpanosuunnitelman, se ilmoittaa siitä jäsenvaltioille.

Komissio tarkistaa ja päivittää yhteisön täytäntöönpanosuunnitelmaa tarpeen mukaan.

9 artikla

Seuranta

Komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat keskenään tiiviissä yhteistyössä tarkoituksenmukaiset ja viimeisen tietämyksen mukaiset ohjelmat ja järjestelmät, joiden avulla saadaan säännöllisesti vertailukelpoisia seurantatietoja liitteessä III yksilöityjen dioksiinien, furaanien ja PCB:n esiintymisestä ympäristössä. Näitä ohjelmia ja järjestelmiä toteutettaessa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon pöytäkirjaan ja yleissopimukseen liittyvä kehitys.

10 artikla

Tietojen vaihto

1. Komissio ja jäsenvaltiot helpottavat ja toteuttavat yhteisössä ja kolmansien maiden kanssa sellaisten tietojen vaihtoa, jotka liittyvät pysyvien orgaanisten yhdisteiden tuotannon, käytön ja päästöjen vähentämiseen, minimoimiseen tai lopettamiseen mahdollisuuksien mukaan sekä näiden aineiden vaihtoehtoihin. Näissä tiedoissa on määritettävä kyseisiin vaihtoehtoihin liittyvät riskit ja taloudelliset ja yhteiskunnalliset kustannukset.
2. Tarvittaessa komissio ja jäsenvaltiot edistävät ja helpottavat pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevia toimia, kuten:
 - a) pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan yleisen tietoisuuden lisäämiseksi tarkoitettuja ohjelmia, myös niiden vaikutuksista terveyteen ja ympäristöön sekä niiden vaihtoehtoista ja tuotannon, käytön ja päästöjen vähentämisestä ja lopettamisesta; ohjelmat suunnataan erityisesti
 - (i) politiikan toimijoille ja päättäjille sekä
 - (ii) erityisen haavoittuville ryhmille,
 - b) tiedottamista kansalaisille,
 - c) työntekijöiden, tieteenharjoittajien, opettajien ja teknisen henkilökunnan sekä johdon kouluttamista,

3. Ihmisten terveyttä ja turvallisuutta sekä ympäristöä koskevia tietoja ei pidetä luottamuksellisina, sanotun kuitenkin rajoittamatta ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY¹ soveltamista. Komission ja jäsenvaltioiden on kolmannen maan kanssa muita tietoja vaihtaessaan suojattava luottamukselliset tiedot vastavuoroisesti sovitulla tavalla.

11 artikla

Tekninen apu

Yleissopimuksen 12 ja 13 artiklan mukaisesti komissio ja jäsenvaltiot antavat keskenään yhteistyössä toimien oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaista teknistä ja taloudellista apua kehitysmaille tai siirtymätalouden maille, jotta voidaan auttaa niitä niiden pyynnöstä ja käytettävissä olevien resurssien mukaan ja niiden erityistarpeet huomioon ottaen kehittämään ja vahvistamaan valmiuksiaan panna täysimääräisesti täytäntöön niiden yleissopimuksesta johtuvat velvoitteet. Tuki voidaan kanavoida myös valtiosta riippumattomien järjestöjen kautta.

12 artikla

Kertomukset

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava joka kolmas vuosi komissiolle tiedot tämän asetuksen soveltamisesta, mukaan luettuina tiedot asetuksen rikkomisesta ja seuraamuksista.

¹ EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle joka vuosi tilastotiedot liitteessä I tai II mainittujen aineiden tosiasiallisesta tai arvioidusta tuotannon ja markkinoille saattamisen kokonaismäärästä.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta sekä tämän jälkeen joka kolmas vuosi:
 - a) tiivistelmät 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitetuista varastoja koskevista tiedoista;
 - b) tiivistelmät 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti laadituista päästökartoituksista;
 - c) tiivistelmät 9 artiklan mukaan kerätyistä tiedoista, jotka koskevat liitteessä III yksilöityjen dioksiinien, furaanien ja PCB:n esiintymistä ympäristössä.
4. Komission on 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen kehitettävä valmiiksi yhteinen malli, jota jäsenvaltiot käyttävät toimittaessaan tietoja 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti.
5. Yleissopimuksessa lueteltujen aineiden osalta komissio laatii yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin määrittämien väliajoin kertomuksen jäsenvaltioiden 2 kohdan perusteella toimittamien tietojen perusteella ja toimittaa sen yleissopimuksen sihteeristölle.

6. Komissio laatii joka kolmas vuosi kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja yhdistää sen, päätöksen 2000/479/EY¹ mukaisesti perustetussa Euroopan epäpuhtauspäätesrekisterissä (EPER) ja päästöistä tehdyssä kartoituksessa (EMEP/CORINAIR) (ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumisen tarkkailua ja arviointia koskeva Euroopan yhteistyöohjelma) jo saatavilla olevat tiedot sekä jäsenvaltioiden 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti toimittamat tiedot yhteenvetokertomukseksi. Kertomukseen sisällytetään tiedot 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten käytöstä. Komissio toimittaa tämän yhteenvedon tiivistelmän Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja saattaa sen viipymättä yleisön saataville.

13 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamusjärjestelmästä, jota sovelletaan tämän asetuksen säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava nämä säännökset komissiolle viimeistään vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta, ja kaikki niiden muutokset mahdollisimman pian.

¹ Euroopan epäpuhtauspäätesrekisterin (EPER) laatimisesta ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY 15 artiklan mukaisesti (IPPC) 17 päivänä heinäkuuta 2000 tehty komission päätös 2000/479/EY (EYVL L 192, 28.7.2000, s. 36).

14 artikla

Liitteiden muuttaminen

1. Kun yleissopimukseen tai pöytäkirjaan lisätään aine, komissio muuttaa tarvittaessa liitteitä I–III vastaavasti 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

Kun yleissopimukseen tai pöytäkirjaan lisätään aine, komissio muuttaa tarvittaessa liitettä IV 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

2. Komissio hyväksyy liitteissä I–III olevien merkintöjen muutokset, mukaan lukien mukauttaminen tieteen ja tekniikan kehitykseen, 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

3. Komissio hyväksyy 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen liitteessä IV oleviin nykyisiin merkintöihin sekä liitteeseen V tehtävät muutokset, mukaan luettuna niiden mukauttaminen tieteen ja tekniikan kehitykseen.

15 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

Jokaisen jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat tämän asetuksen edellyttämistä hallinnollisista tehtävistä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle viranomaisten nimeämisestä viimeistään kolme kuukautta tämän asetuksen voimaantulosta.

16 artikla

Yleisiä asioita käsittelevä komitea

1. Komissiota avustaa jätteisiin liittyviä asioita lukuun ottamatta kaikissa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa direktiivin 67/548/ETY 29 artiklalla perustettu komitea.

2. Kun tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon päätöksen 8 artikla.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

17 artikla

Jäteasioita käsittelevä komitea

1. Komissiota avustaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa jätteisiin liittyvissä asioissa direktiivin 75/442/ETY 18 artiklalla perustettu komitea.

2. Kun tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artikla.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

18 artikla

Direktiivin 79/117/ETY muuttaminen

Poistetaan direktiivin 79/117/ETY liitteessä olevasta B osasta, "pysyvät orgaaniset klooriyhdisteet", 1–8 kohta.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 29 päivänä huhtikuuta 2004.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. McDOWELL

LIITE I

LUETTELO AINEISTA, JOIHIN SOVELLETAAN KIELTOJA

Osa A - Yleissopimuksessa ja pöytäkirjassa mainitut aineet

AINE	CAS-numero	EC-numero	YKSITTÄINEN VAPAUTUS: KÄYTTÖ VÄLITUOTTEENA TAI MUU MÄÄRITETTY KÄYTTÖ
Aldriini	309-00-2	206-215-8	-
Klordaani	57-74-9	200-349-0	-
Dieldriini	60-57-1	200-484-5	-
Endriini	72-20-8	200-775-7	-
Heptakloori	76-44-8	200-962-3	-
Heksaklooribentseeni	118-74-1	200-273-9	-
Mireksi	2385-85-5	219-196-6	-
Toksafeeni	8001-35-2	232-283-3	-

Polyklooratut bifenyylit (PCB)	1336-36-3 ja muut	215-648-1 ja muut	Rajoittamatta direktiivin 96/59/EY soveltamista sallitaan niiden tavaroiden käyttö, jotka olivat käytössä tämän asetuksen tullessa voimaan.
DDT (1,1,1-trikloori-2,2-bis(4-kloorifenyyl)etaani)	50-29-3	200-024-3	Jäsenvaltiot voivat sallia DDT:n nykyisen tuotannon ja käytön väliaineena valmistettaessa dikofolia yhdessä paikassa suljetussa järjestelmässä 1 päivään tammikuuta 2014 saakka tämän asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi tämän poikkeuksen uudelleen 31.12.2008 mennessä direktiivin 91/414/ETY ¹ yhteydessä tehdyn arvioinnin tulosten perusteella.

¹ Kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta 15 päivänä heinäkuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/414/ETY (EYVL L 230, 19.8.1991, s. 1) direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2004/30/EY (EUVL L 77, 13.3.2004, s. 50).

Osa B - Ainoastaan pöytäkirjassa mainitut aineet

AINE	CAS-numero	EC-numero	YKSITTÄINEN VAPAUTUS: KÄYTTÖ VÄLITUOTTEENA TAI MUU MÄÄRITETTY KÄYTTÖ
Klordekoni	143-50-0	205-601-3	-
Heksabromi-bifenyylimuokke	36355-01-8	252-994-2	-
HCH, mukaan lukien lindaani	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	<p>Jäsenvaltiot voivat sallia poikkeuksena seuraavat käyttötarkoitukset</p> <p>a) 1.9.2006 saakka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sahatavaran, puutavaran ja tukkien ammattimainen suojaus ja teollinen käsittely; - teollinen käyttö ja kotitalouskäyttö sisätiloissa. <p>b) 31.12.2007 saakka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teknisen HCH:n käyttö kemianteollisuuden välituotteena; - tuotteet, joissa vähintään 99 % HCH:tä on gammamuodossa (lindaani), rajoitetaan käyttöön hyönteismyrkkinä kansalaisten terveyden suojelussa ja eläinlääketieteellisissä tarkoituksissa.

LIITE II

LUETTELO AINEISTA, JOIHIN SOVELLETAAN RAJOITUKSIA

Osa A - Yleissopimuksessa ja pöytäkirjassa mainitut aineet

AINE	CAS-numero	EC-numero	RAJOITUSEDELLYTYKSET
-			

Osa B - Ainoastaan pöytäkirjassa mainitut aineet

AINE	CAS-numero	EC-numero	RAJOITUSEDELLYTYKSET

LIITE IIILUETTELO AINEISTA, JOIHIN SOVELLETAAN PÄÄSTÖJEN
VÄHENTÄMISTÄ KOSKEVIA SÄÄNNÖKSIÄ

AINE (CAS-numero)
Polyklooratut dibentso-para-dioksiinit ja dibentsofuraanit (PCDD/PCDF)
Heksaklooribentseeni (HCB) (CAS-numero 118-74-1)
Polyklooratut bifenyylit (PCB)
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH-yhdisteet) ¹
¹ Päästökartoituksissa käytetään seuraavia neljää indikaattoriyhdistettä: bentso(a)pyreeni, bentso(b)fluoranteeni, bentso(k)fluoranteeni ja indeno(1,2,3-cd)pyreeni.

LIITE IV

LUETTELO AINEISTA, JOIHIN SOVELLETAAN 7 ARTIKLASSA ANNETTUJA
JÄTEHUOLTOSÄÄNNÖKSIÄ

AINE	CAS-numero	EC-numero	7 ARTIKLAN 4 KOHDAN a ALAKOHDASSA TARKOITETTU PITOISUUSRAJA, ppm (miljoonasosina)
Aldriini	309-00-2	206-215-8	
Klordaani	57-74-9	200-349-0	
Dieldriini	60-57-1	200-484-5	
Endriini	72-20-8	200-775-7	
Heptakloori	76-44-8	200-962-3	
Heksaklooribentseeni	118-74-1	200-273-9	
Mireksi	2385-85-5	219-196-6	
Toksafeeni	8001-35-2	232-283-3	
Polyklooratut bifenyylit (PCB)	1336-36-3 ja muut	215-648-1	
DDT (1,1,1-trikloori- 2,2-bis(4- kloorifenyyl)etaani)	50-29-3	200-024-3	
Klordekoni	143-50-0		
Polyklooratut dibentso-para- dioksiinit ja dibentsofuraanit (PCDD/PCDF)			
HCH, mukaan lukien lindaani	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	
Heksabromi-bifenyyl	36355-01-8	252-994-2	

LIITE V**JÄTEHUOLTO****Osa 1 7 artiklan 2 kohdan mukainen loppukäsittely ja hyödyntäminen**

Seuraavat direktiivin 75/442/ETY liitteen II A ja II B mukaiset loppukäsittely- ja hyödyntämismenettelyt ovat sallittuja tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisiin tarkoituksiin, kun niitä käytetään jätteen sisältämien pysyvien orgaanisten yhdisteiden hävittämiseksi tai muuntamiseksi palautumattomasti:

D9 Kemiaallinen/fysikaalinen käsittely

D10 Polttaminen maalla ja

R1 Pääasiallinen käyttö polttoaineena tai muuna energiantuotannon välineenä, poislukien PCB:tä sisältävä jäte

Jäte voidaan myös esikäsitellä ennen hävittämistä tai muuntamista palautumattomasti tämän liitteen tämän osan mukaisesti, edellyttäen että liitteessä IV olevassa luettelossa mainitut aineet, jotka erotetaan jätteestä esikäsitteilyn aikana, loppukäsitellään myöhemmin tämän liitteen tämän osan mukaisesti. Lisäksi jäte voidaan pakata uudelleen ja varastoida tilapäisesti ennen esikäsitteilyä tai ennen kuin se hävitetään tai muunnetaan palautumattomasti tämän liitteen tämän osan mukaisesti.

Osa 2 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaiset jätteet ja menetelmät

Seuraavat menetelmät ovat sallittuja 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan tarkoituksiin päätöksen 2000/532/EY¹ jäteluokituksessa kuusinumeroisella jättekoodilla yksilöityjen jätteiden käsittelyssä.

¹ Jätteistä annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan a alakohdan mukaisen jäteluettelon laatimisesta tehdyn komission päätöksen 94/3/EY ja vaarallisista jätteistä annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY 1 artiklan 4 kohdan mukaisen vaarallisten jätteiden luettelon laatimisesta tehdyn neuvoston päätöksen 94/904/EY korvaamisesta 3 päivänä toukokuuta 2000 tehty komission päätös 2000/532/EY (EYVL L 226, 6.9.2000, s. 3), päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston päätöksellä 2001/573/EY (EYVL L 203, 28.7.2001, s. 18).

Komission päätöksen 2000/532/EY mukainen jäteluettelo		Liitteessä IV lueteltujen aineiden enimmäispitoisuudet	Menetelmä
10	TERMISISSÄ PROSESSEISSA SYNTYVÄT JÄTTEET		Pysyvä varastointi ainoastaan: – syväälle turvalliseen kallioperään – suola-kaivoksiin tai – vaarallisille jätteille tarkoitetuille kaatopaikoille sijoitettuna (edellyttäen, että jäte on teknisten mahdollisuuksien mukaan stabiloitu tai kiinteytetty, mikä on päätöksessä 2000/532/EY vahvistettuun alaluokkaan 19 03 kuulumisen edellytyksenä) sillä edellytyksellä, että neuvoston direktiivin 1999/31/EY ¹ ja neuvoston päätöksen 2003/33/EY ² säännöksiä on noudatettu ja on osoitettu, että valittu menetelmä on ympäristön kannalta paras.
10 01	voimalaitoksissa ja muissa polttolaitoksissa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikettä 19)		
10 01 14*	rinnakkaispoltossa syntyvä pohjatuhka, kuona ja kattilatuhka, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 01 16*	rinnakkaispoltossa syntyvä lentotuhka, joka sisältää vaarallisia aineita		
10 02	rauta- ja terästeollisuudessa syntyvät jätteet		

¹ Kaatopaikoista 26 päivänä huhtikuuta 1999 annettu neuvoston direktiivi 1999/31/EY (EYVL L 182, 16.7.1999, s. 1), direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

² Direktiivin 1999/31/EY 16 artiklan ja liitteen II mukaisista perusteista ja menettelyistä jätteen hyväksymiseksi kaatopaikoille 19 päivänä joulukuuta 2002 tehty neuvoston päätös 2003/33/EY (EYVL L 11, 16.1.2003, s. 27).

Komission päätöksen 2000/532/EY mukainen jäteluettelo		Liitteessä IV lueteltujen aineiden enimmäis- pitoisuudet	Menetelmä
10 02 07*	kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 03	alumiinin polymetallurgiajätteet		
10 03 04*	primäärituotannossa syntyvät kuonat		
10 03 08*	sekundäärituotannon suolakuonat		
10 03 09*	sekundäärituotannon mustakuonat		
10 03 19*	savukaasujensuodatuspölyt, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 03 21*	muut hienojakeet ja pölyt (kuulamyllypöly mukaan luettuna), jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 03 29*	suolakuonien ja mustakuonien käsittelyssä syntyvät jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 04	lyijyn polymetallurgiajätteet		
10 04 01*	primääri- ja sekundäärituotannossa syntyvät kuonat		
10 04 02*	primääri- ja sekundäärituotannossa syntyvät kuonat ja skimmausjätteet		
10 04 04*	savukaasujen suodatuspölyt		
10 04 05*	muut hienojakeet ja pölyt		
10 04 06*	kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet		

Komission päätöksen 2000/532/EY mukainen jäteluettelo		Liitteessä IV lueteltujen aineiden enimmäis- pitoisuudet	Menetelmä
10 05	sinkin pyrometallurgiajätteet		
10 05 03*	savukaasujen suodatuspöly		
10 05 05*	kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet		
10 06	kuparin pyrometallurgiajätteet		
10 06 03*	savukaasujensuodatuspölyt		
10 06 06*	kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet		
10 08	muiden ei-rautametallien pyrometallurgiajätteet		
10 08 08*	primääri- ja sekundäärituotannossa syntyvä suolakuona		
10 08 15*	savukaasujensuodatuspölyt, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
10 09	rautametallien valimojätteet		
10 09 09*	savukaasujen suodatuspölyt, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
16	JÄTTEET, JOITA EI OLE MAINITTU MUUALLA LUETTELOSSA		
16 11	vuorausten ja tulenkestävien aineiden jätteet		
16 11 01*	metallurgisissa prosesseissa syntyvät hiilipohjaiset vuoraukset ja tulenkestävät aineet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
16 11 03*	muut metallurgisissa prosesseissa syntyvät vuoraukset ja tulenkestävät aineet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		

Komission päätöksen 2000/532/EY mukainen jäteluettelo		Liitteessä IV lueteltujen aineiden enimmäis- pitoisuudet	Menetelmä
17	RAKENTAMISESSA JA PURKAMISESSA (TIENRAKENNUS MUKAAN LUETTUNA) SYNTYVÄT JÄTTEET		Pysyvä varastointi ainoastaan: – syvälle turvalliseen kallioperään – suola-kaivoksiin – vaarallisille jätteille tarkoitetuille kaatopaikoille sijoitettuna ¹ (edellyttäen, että jäte on teknisten mahdollisuuksien mukaan stabiloitu tai kiinteytetty, mikä on päätöksessä 2000/532/EY vahvistettuun alaluokkaan 19 03 kuulumisen edellytyksenä)
17 01	betoni, tiilet, laatat ja keramiikka		
17 01 06*	betonin, tiilten, laattojen ja keramiikan seokset tai lajitellut jakeet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
17 05	maa-ainekset (saastuneilta alueilta kaivetut maa-ainekset mukaan luettuina), kiviainekset ja ruoppausmassat		
17 05 03*	maa- ja kiviainekset, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
17 09	muut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet		
17 09 02*	rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet, jotka sisältävät PCB:tä, lukuun ottamatta PCB:tä sisältäviä laitteita		
17 09 03*	muut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita		

¹ Paitsi jos PCB-pitoisuus PCB:tä sisältävässä tai sen saastuttamassa jätteessä on yli 50 ppm.

Komission päätöksen 2000/532/EY mukainen jäteluettelo	Liitteessä IV lueteltujen aineiden enimmäispitoisuudet	Menetelmä
		sillä edellytyksellä, että direktiivin 1999/31/EY ja päätöksen 2003/33/EY säännöksiä on noudatettu ja on osoitettu, että valittu menetelmä on ympäristön kannalta paras.

19	JÄTTEEN KÄSITTELY- JA HYÖDYNTÄMISLAITOKSISSA, ERILLISISSÄ JÄTEVEDENPUHDISTAMOISSA JA VESIHUOLLOSSA SYNTYVÄT JÄTTEET		Pysyvä varastointi ainoastaan: – syvälle turvalliseen kallioperään – suola-kaivoksiin – vaarallisille jätteille tarkoitetuille kaatopaikoille sijoitettuna (edellyttäen, että jäte on teknisten mahdollisuuksien mukaan stabiloitu tai kiinteä, mikä on päätöksessä 2000/532/EY vahvistettuun alaluokkaan 19 03 kuulumisen edellytyksenä) sillä edellytyksellä, että direktiivin 1999/31/EY ja päätöksen 2003/33/EY säännöksiä on noudatettu ja on osoitettu, että valittu menetelmä on ympäristön kannalta paras.
19 01	jätteiden poltossa tai pyrolyysissä syntyvät jätteet		
19 01 07*	kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet		
19 01 11*	pohjatuikka ja kuona, jotka sisältävät vaarallisia aineita		
19 01 13*	lentotuikka, joka sisältää vaarallisia aineita		
19 01 15*	kattilatuikka, joka sisältää vaarallisia aineita		
19 04	lasitetut jätteet ja lasituksessa syntyvät jätteet		
19 04 02*	lentotuikka ja muut savukaasujen käsittelyssä syntyvät jätteet		
19 04 03*	lasittumaton kiinteä faasi		

* Luettelossa tähdellä (*) merkityjä jätteitä pidetään vaarallisina jätteinä vaarallisista jätteistä annetun direktiivin 91/689/EY mukaisesti. Näihin jätteisiin sovelletaan mainitun direktiivin säännöksiä.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2004/37/EY**annettu 29. päivänä huhtikuuta 2004**

työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta (kuudes neuvoston direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

(kodifioitu toisinto)**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 137 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä²,

¹ EYVL C 368, 20.12.1999, s. 18.

² Euroopan parlamentin lausunto, annettu 2. syyskuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 30. maaliskuuta 2004.

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta 28 päivänä kesäkuuta 1990 annettua neuvoston direktiiviä 90/394/ETY¹ (kuudes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin². Sen vuoksi olisi selkeyden ja järjeistämisen takia kodifioitava mainittu direktiivi.
- 2) Niiden vähimmäisvaatimusten noudattaminen, joiden tarkoituksena on taata parempi terveyden ja turvallisuuden taso työntekijöiden suojelemisessa syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumisen aiheuttamalta vaaralta, on olennaisen tärkeää työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja suojelun vähimmäistason takaamiseksi kaikille yhteisön työntekijöille.
- 3) Tämä direktiivi on erityisdirektiivi, jota tarkoitetaan toimenpiteistä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY³ 16 artiklan 1 kohdassa. Mainitun direktiivin säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan työntekijöiden altistumiseen syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä direktiivissä olevien tiukempien säännösten ja/tai erityissäännösten soveltamista.
- 4) Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaviin tekijöihin tai perimän muutoksia aiheuttaviin aineisiin liittyviltä vaaroilta suojelu on tehtävä tasoltaan yhtenäiseksi koko yhteisössä ja suojelun taso on yksityiskohtaisten vaatimusten asemesta määriteltävä yleisillä periaatteilla, joiden puitteissa jäsenvaltiot voivat johdonmukaisesti soveltaa vähimmäisvaatimuksia.

¹ EYVL L 196, 26.7.1990, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 1999/38/EY (EYVL L 138, 1.6.1999, s. 66).

² Ks. liitteessä IV oleva A osa.

³ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

- 5) Lisääntymissolun perimän muutoksia aiheuttavat aineet voivat aiheuttaa pysyviä muutoksia lisääntymissolun geneettisen materiaalin määrään tai rakenteeseen, mikä voi johtaa solun fenotyypisten ominaisuuksien muutoksiin, jotka voivat siirtyä syntyviin tytärsoluihin.
- 6) Lisääntymissolun perimän muutoksia aiheuttavilla aineilla on toimintamekanisminsa vuoksi todennäköisesti syöpää aiheuttavia vaikutuksia.
- 7) Vaarallisten aineiden luokitusta, pakkauksia ja merkitsemistä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annettu neuvoston direktiivi 67/548/ETY¹ sisältää liitteessään VI luokitusta koskevat arviointiperusteet sekä kunkin aineen merkintää koskevat menettelyt.
- 8) Vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 31 päivänä toukokuuta 1999 annetussa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/45/EY² täsmennetään sellaisten valmisteiden luokitus ja merkintää koskevat menettelyt.
- 9) Työntekijöitä on kaikissa työtilanteissa suojeltava valmisteilta, jotka sisältävät yhtä tai useampaa syöpäsairauden vaaraa aiheuttavaa tekijää tai perimän muutoksia aiheuttavaa ainetta, sekä työssä syntyviltä syöpää tai perimän muutoksia aiheuttavilta yhdisteiltä.
- 10) Joidenkin aineiden osalta on parhaan mahdollisen suojelun tason varmistamiseksi tarpeen ottaa huomioon kaikki imeytymistiet, mukaan lukien mahdollinen ihon läpi tunkeutuminen.

¹ EYVL 196, 16.8.1967, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 807/2003 (EUVL L 122, 16.5.2003, s. 36).

² EYVL L 200, 30.7.1999, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

- 11) Vaikka nykyinen tieteellinen tietämys ei riitä osoittamaan rajaa, jonka alapuolella terveysvaaroja ei enää ole, syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumisen vähentäminen kuitenkin vähentää näitä vaaroja.
- 12) Näiden vaarojen vähentämiseksi olisi annettava raja-arvoja ja muita suoranaisesti tähän liittyviä säännöksiä kaikille sellaisille syöpäsairauden vaaraa tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, joiden osalta se on mahdollista käytettävissä olevan tiedon perusteella, mukaan lukien tieteelliset ja teknilliset tosiasiat.
- 13) Työhön liittyviä altistumisraja-arvoja on pidettävä tärkeänä osana yleisiä työsuojelujärjestelyjä. Nämä raja-arvot on tarkistettava aina, kun se on uuden tieteellisen tiedon vuoksi tarpeellista.
- 14) Työntekijöiden suojeleluun olisi sovellettava ennalta varautumisen periaatetta.
- 15) Olisi toteutettava ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistuvien työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.
- 16) Tämä direktiivi edistää käytännössä sisämarkkinoiden sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä.
- 17) Neuvoston päätöksen 74/325/ETY¹ mukaisesti komissio on kuullut työturvallisuuden ja työterveyden neuvoa-antavaa komiteaa laatiessaan ehdotukset niiksi direktiiveiksi, jotka on kodifioitu tähän direktiiviin.
- 18) Tämä direktiivi ei vaikuta liitteessä IV olevassa B osassa mainittuihin jäsenvaltioita velvoittaviin määräaikoihin, joiden kuluessa niiden on saatettava direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä,

¹ EYVL L 185, 9.7.1974, s. 15, päätös on kumottu 22. heinäkuuta 2003 tehdyllä neuvoston päätöksellä (EUVL C 218, 13.9.2003, s. 1).

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Tarkoitus

1. Tämän direktiivin tarkoituksena on suojella työntekijöitä heidän terveyttään ja turvallisuuttaan uhkaavilta vaaroilta, jotka aiheutuvat tai voivat aiheutua altistumisesta työssä syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, mukaan lukien näiden vaarojen ehkäisy.

Tässä direktiivissä asetetaan tätä alaa koskevat yksityiskohtaiset vähimmäisvaatimukset, mukaan lukien raja-arvot.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta työntekijöihin, jotka altistuvat ainoastaan sellaiselle säteilylle, jota koskee Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus.
3. Direktiivin 89/391/ETY säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan koko 1 kohdassa tarkoitettulla alalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännösten noudattamista.

4. Asbestin osalta, jota käsitellään direktiivissä 83/477/ETY¹, sovelletaan tämän direktiivin säännöksiä, kun ne ovat työterveyden ja työturvallisuuden kannalta suotuisampia.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'syöpää aiheuttavalla aineella'

- i) ainetta, joka täyttää direktiivin 67/548/ETY liitteen VI mukaiset luokitteluvaatimukset, joiden perusteella se voidaan luokitella 1 tai 2 luokan syöpää aiheuttavaksi aiheeksi,
- ii) valmistetta, joka koostuu yhdestä tai useammasta i alakohdassa tarkoitettusta aineesta ja jossa yhden tai useamman erillisen aineen pitoisuus täyttää sellaiset pitoisuusrajoja koskevat vaatimukset, joiden perusteella valmiste voidaan luokitella 1 tai 2 luokan syöpää aiheuttavaksi valmisteeksi ja jotka on esitetty joko:
 - direktiivin 67/548/ETY liitteessä I tai
 - direktiivin 1999/45/EY liitteessä II olevassa B osassa, jos ainetta tai aineita ei mainita direktiivin 67/548/ETY liitteessä I taikka jos aine mainitaan siinä ilman pitoisuusrajoja,

¹ Neuvoston direktiivi 83/477/ETY, annettu 19 päivänä syyskuuta 1983, työntekijöiden suojelemiseksi vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä (toinen direktiivin 80/1107/ETY 8 artiklassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (EYVL L 263, 24.9.1983, s. 25), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/18/EY (EUVL L 97, 15.4.2003, s. 48).

-
- iii) tämän direktiivin liitteessä I tarkoitettua ainetta, valmistetta tai menetelmää taikka liitteessä I mainitussa menetelmässä vapautuvaa ainetta tai valmistetta;
- b) 'perimän muutoksia aiheuttavalla aineella'
- i) ainetta, joka täyttää direktiivin 67/548/ETY liitteen VI mukaiset luokitteluvaatimukset, joiden perusteella se voidaan luokitella 1 tai 2 luokan perimän muutoksia aiheuttavaksi aineeksi,
- ii) valmistetta, joka koostuu yhdestä tai useammasta i alakohdassa tarkoitettusta aineesta ja jossa yhden tai useamman erillisen aineen pitoisuus täyttää sellaiset pitoisuusrajoja koskevat vaatimukset, joiden perusteella valmiste voidaan luokitella 1 tai 2 luokan perimän muutoksia aiheuttavaksi aineeksi ja jotka on esitetty joko:
- direktiivin 67/548/ETY liitteessä I tai
 - direktiivin 1999/45/EY liitteessä II olevassa B osassa, jos ainetta tai aineita ei mainita direktiivin 67/548/ETY liitteessä I tai jos aine mainitaan siinä ilman pitoisuusrajoja;
- c) 'raja-arvolla', jollei toisin täsmennetä, syöpää aiheuttavan aineen tai perimän muutoksia aiheuttavan aineen pitoisuusrajan aikapainotettua keskiarvoa ilmassa työntekijän hengitysalueella suhteessa liitteessä III määritettyyn täsmälliseen viiteaikaan.

*3 artikla***Soveltamisala — vaarojen määrittely ja arviointi**

1. Tätä direktiiviä sovelletaan toimintaan, jossa työntekijät altistuvat tai voivat altistua työnsä johdosta syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille.
2. Kaikessa toiminnassa, jossa on vaara altistua syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, työntekijöiden altistumisen laatu, määrä ja kesto on määritettävä sen mahdollistamiseksi, että jokainen vaara työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle arvioidaan ja tarpeelliset toimenpiteet toteutetaan.

Arviointi tulee uusia säännöllisesti ja aina kun olosuhteissa tapahtuu muutoksia, jotka voivat vaikuttaa työntekijöiden altistumiseen syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille.

Työnantajan on pyynnöstä annettava vastuussa olevalle viranomaiselle tieto, jota on käytetty arvioinnin tekemiseen.

3. Vaaraa arvioitaessa on otettava huomioon kaikki muut altistumistiet, kuten imeytyminen ihoon ja/tai ihon läpi.
4. Vaaraa arvioitaessa työnantajien on kiinnitettävä erityistä huomiota jokaiseen vaaralle erityisen alttiiden työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen kohdistuvaan vaikutukseen, ja heidän on muun muassa otettava huomioon tarve olla käyttämättä sellaisia työntekijöitä alueilla, joissa he voivat joutua kosketuksiin syöpää aiheuttavien aineiden tai perimän muutoksia aiheuttavien aineiden kanssa.

II JAKSO

TYÖNANTAJIEN VELVOLLISUUDET

4 artikla

Vähentäminen ja korvaaminen

1. Työnantajan tulee vähentää niin paljon kuin se on teknisesti mahdollista syöpää aiheuttavan aineen tai perimän muutoksia aiheuttavan aineen käyttöä työpaikalla korvaamalla se aineella, valmisteella tai menetelmällä, joka käyttöolosuhteissaan ei ole vaarallinen tai on vähemmän vaarallinen työntekijän terveydelle tai turvallisuudelle.
2. Työnantajan on pyydettäessä annettava tutkimustensa tulokset asianomaiselle viranomaisille.

5 artikla

Altistumisen ehkäisy ja torjunta

1. Jos 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tulokset osoittavat työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle aiheutuvan vaaraa, on työntekijöiden altistuminen ehkäistävä.
2. Jos syöpää aiheuttavaa ainetta tai perimän muutoksia aiheuttavaa ainetta ei ole teknisesti mahdollista korvata aineella, valmisteella tai menetelmällä, joka käyttöolosuhteissaan ei ole vaarallinen tai on vähemmän vaarallinen terveydelle tai turvallisuudelle, työnantajan on varmistettava, että syöpää aiheuttavaa ainetta tai perimän muutoksia aiheuttavaa ainetta valmistetaan ja käytetään niin pitkälle kuin se on teknisesti mahdollista suljetussa järjestelmässä.

-
3. Jos suljettu järjestelmä ei ole teknisesti mahdollinen, työnantajan tulee varmistaa, että työntekijöiden altistumisen taso vähennetään niin alhaiseksi kuin on teknisesti mahdollista.
 4. Altistuminen ei saa ylittää syöpää aiheuttavalle aineelle liitteessä III säädettyä raja-arvoa.
 5. Kaikkialla missä syöpää aiheuttavaa ainetta tai perimän muutoksia aiheuttavaa ainetta käytetään, työnantajan on sovellettava kaikkia seuraavia keinoja:
 - a) syöpää aiheuttavan aineen tai perimän muutoksia aiheuttavan aineen määrien rajoittaminen työpaikalla;
 - b) altistuvien ja mahdollisesti altistuvien työntekijöiden määrän pitäminen mahdollisimman pienenä;
 - c) työmenetelmien ja teknisten valvontatoimenpiteiden suunnittelu siten, että syöpää aiheuttavien aineiden tai perimän muutoksia aiheuttavien aineiden vapautuminen työpaikalla estyy tai on mahdollisimman vähäistä;
 - d) syöpää aiheuttavien aineiden tai perimän muutoksia aiheuttavien aineiden poistaminen niiden syntypaikalta, paikallispoistojärjestelmät tai yleiset ilmanvaihtojärjestelmät, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja sopusoinnussa kansanterveyden ja ympäristön suojelemisen tarpeen kanssa;
 - e) olemassaolevien sopivien menettelyjen käyttäminen syöpää aiheuttavien aineiden tai perimän muutoksia aiheuttavien aineiden mittaamiseksi, erityisesti odottamattoman tapahtuman tai onnettomuuden aiheuttaman epänormaalin altistumisen aikaiseksi havaitsemiseksi;
 - f) sopivien työmenetelmien ja menettelyjen käyttö;

-
- g) yleiset suojelutoimenpiteet tai, missä altistumista ei voida välttää muilla keinoilla, yksilölliset suojelutoimenpiteet;
 - h) hygieniaan liittyvät toimenpiteet, erityisesti lattioiden, seinien ja muiden pintojen säännöllinen puhdistus;
 - i) tiedottaminen työntekijöille;
 - j) vaara-alueiden rajaaminen ja sopivien varoitus- ja turvamerkkien käyttö mukaan lukien "tupakointi kielletty" -merkkien käyttäminen alueilla, joissa työntekijät altistuvat tai voivat altistua syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille;
 - k) suunnitelmien tekeminen sellaisia hätätilanteita varten, jotka voivat johtaa epätavallisen suureen altistumiseen;
 - l) turvallisen varastoinnin, käsittelyn ja kuljettamisen menetelmät, erityisesti suljettuja sekä selvästi ja näkyvästi merkittyjä säiliöitä käyttäen;
 - m) työntekijöiden suorittaman jätteiden turvallisen kokoamisen, varastoinnin ja hävittämisen menetelmät, mukaan lukien suljettujen sekä selvästi ja näkyvästi merkittyjen säiliöiden käyttäminen.

*6 artikla***Toimivaltaiselle viranomaiselle annettavat tiedot**

Jos 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tulokset osoittavat työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle aiheutuvan vaaraa, työnantajan on pyydettyäessä saatettava toimivaltaisen viranomaisen käytettäväksi tiedot:

- a) toiminnasta tai käytetyistä teollisista prosesseista tai molemmista mukaan lukien syyt syöpää aiheuttavien aineiden tai perimän muutoksia aiheuttavien aineiden käyttämiseen;
- b) valmistettavien tai käytettävien syöpää aiheuttavia aineita tai perimän muutoksia aiheuttavia aineita sisältävien aineiden tai valmisteiden määristä;
- c) altistuneiden työntekijöiden määrästä;
- d) ehkäisevistä toimenpiteistä, jotka on toteutettu;
- e) käytettävien suojalaitteiden mallista;
- f) altistuksen luonteesta ja määrästä;
- g) korvaamistapauksista.

*7 artikla***Ennakoimaton altistuminen**

1. Ennakoimattoman tapahtuman tai onnettomuuden sattuessa, joka mahdollisesti aiheuttaa työntekijöiden epätavallisen altistumisen, työnantajan on tiedotettava siitä työntekijöille.

2. Siihen asti kunnes tilanne on palautettu normaaliksi ja syyt epätavalliseen altistumiseen on poistettu:
- a) ainoastaan niiden työntekijöiden, joiden osallistuminen korjaus- tai muiden tarpeellisten töiden suorittamiseen on välttämätöntä, on sallittava työskennellä kysymyksessä olevalla alueella;
 - b) kyseisille työntekijöille on annettava suojavaatetus ja henkilökohtainen hengityksensuojain, joita heidän on käytettävä; altistuminen ei saa olla jatkuvaa ja jokaisen työntekijän altistumisaika on pidettävä ehdottomasti lyhimpänä mahdollisena;
 - c) suojaamattomien työntekijöiden ei saa antaa työskennellä kysymyksessä olevalla alueella.

8 artikla

Ennakoitavissa oleva altistuminen

1. Tietyssä toiminnassa kuten huoltotoimenpiteissä, jonka osalta voidaan ennakoida, että on olemassa mahdollisuus työntekijöiden altistumisen merkittävään kasvuun, ja jonka osalta teknisiä keinoja työntekijöiden altistumisen vähentämiseksi on sovellettu koko laajuudessaan, työnantajan on määrättävä kuultuaan yrityksen tai laitoksen työntekijöitä tai heidän edustajiaan, sen kuitenkin rajoittamatta työnantajan vastuuta, tarpeellisista toimenpiteistä työntekijöiden altistumisen keston lyhentämiseksi mahdollisimman vähäiseksi ja työntekijöiden suojaamisen varmistamiseksi silloin, kun he ovat sellaisissa tehtävissä.

Ensimmäisen alakohdan mukaisesti työntekijöille on annettava suojavaatetus ja henkilökohtainen hengityksensuojain, joita heidän on käytettävä niin kauan kuin epätavallinen altistuminen kestää; sellainen altistuminen ei saa olla pysyvää ja jokaisen työntekijän altistumisaika on pidettävä ehdottomasti lyhimpänä mahdollisena.

2. On toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alueet, joilla suoritetaan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua toimintaa, ovat selvästi eristettyjä ja merkittyjä tai että asiattomien henkilöiden pääsy sellaisille alueille on estetty muilla keinoilla.

9 artikla

Pääsy vaara-alueille

Työnantajien on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ainoastaan ne työntekijät, joilta heidän työnsä tai tehtäviensä vuoksi edellytetään sitä, pääsevät alueille, joilla harjoitetaan toimintaa, jossa 3 artiklan 2 kohdan mukaisen arvioinnin tulokset osoittavat olevan vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle.

10 artikla

Hygienia ja henkilökohtainen suojaus

1. Työnantajien on toteutettava kaikessa toiminnassa, jossa on syöpää aiheuttavilla aineilla tai perimän muutoksia aiheuttavilla aineilla saastumisen vaara, aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:
 - a) työntekijät eivät syö, juo tai tupakoi alueilla, joilla on syöpää aiheuttavilla aineilla tai perimän muutoksia aiheuttavilla aineilla saastumisen vaara;
 - b) työntekijöille annetaan käyttöön asianmukainen suojavaatetus tai muu asianmukainen erityisvaatetus;

- c) työ- ja suojavaatteille ja arkivaatteille varataan erilliset säilytystilat;
 - d) työntekijöiden käyttöön varataan asianmukaiset pesu- ja käymälätilat;
 - e) suojavälineet säilytetään oikealla tavalla selvästi määritellyssä paikassa ja suojavälineet tarkastetaan ja puhdistetaan, jos mahdollista ennen jokaista käyttöä ja joka tapauksessa jokaisen käytön jälkeen;
 - f) vialliset suoja välineet korjataan tai korvataan ennen seuraavaa käyttöä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden kustannuksia ei saa asettaa työntekijöiden rasitukseksi.

11 artikla

Työntekijöille annettava tiedotus ja koulutus

1. Työnantajan on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yrityksen tai laitoksen työntekijät tai työntekijöiden edustajat saavat riittävää ja asianmukaista koulutusta kaiken käytettävissä olevan tiedon perusteella, erityisesti tiedotuksen ja ohjeiden muodossa:
- a) mahdollisista terveysvaaroista, mukaan lukien tupakan kuluttamisen aiheuttama lisävaara;
 - b) altistumisen ehkäisemiseksi noudatettavista varotoimenpiteistä;

- c) hygieenisistä vaatimuksista;
- d) suojavälineiden ja suojavaatetuksen käytöstä;
- e) toimenpiteistä, joihin työntekijöiden, mukaan lukien pelastustyöntekijät, on ryhdyttävä tapaturmien sattuessa ja niiden estämiseksi.

Koulutuksen tulee olla:

- mukautettu uusien tai muuttuneiden vaarojen huomioon ottamiseksi, ja
 - tarvittaessa määräjain toistuvaa.
2. Työnantajien on tiedotettava työntekijöille syöpää aiheuttavia aineita tai perimän muutoksia aiheuttavia aineita sisältävistä laitteistoista ja niihin liittyvistä säiliöistä ja varmistettava, että kaikki syöpää aiheuttavia aineita tai perimän muutoksia aiheuttavia aineita sisältävät säiliöt, pakkaukset ja laitteistot on merkitty selvästi ja helposti luettavasti, sekä asetettava esiin selvästi näkyviä varoitus- ja vaaramerkkejä.

12 artikla

Työntekijöille tiedottaminen

On toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

- a) yrityksen tai laitoksen työntekijät tai kaikki työntekijöiden edustajat voivat tarkastaa, että tätä direktiiviä sovelletaan tai voivat osallistua sen soveltamiseen, erityisesti kun on kyse:

-
- i) työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle aiheutuvista seurauksista, jotka johtuvat suojavaatteiden ja suojavälineiden valinnasta, pitämisestä ja käytöstä, sen rajoittamatta työnantajan vastuuta varmistaa suojavaatetuksen ja suojavälineiden teho;
 - ii) työnantajan määrittelemistä 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä, tämän kuitenkin rajoittamatta työnantajan vastuuta näiden toimenpiteiden varmistamisesta;
- b) yrityksen tai laitoksen työntekijöille tai kaikille työntekijöiden edustajille ilmoitetaan niin pian kuin mahdollista epätavallisista altistumisista, mukaan lukien 8 artiklassa tarkoitettut altistumiset, niiden syistä ja suoritetuista tai suoritettavista toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi;
- c) työnantaja pitää ajanmukaista luetteloa työntekijöistä, joiden suorittamien toiminnan osalta 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen arvioinnin tulokset osoittavat olevan vaaraa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle, ja josta luettelosta ilmenee, jos tieto on käytettävissä, heidän altistumisensa määrä;
- d) lääkäriä tai toimivaltaisella viranomaisella samoin kuin muilla henkilöillä, joilla on vastuu työsuojelusta, on mahdollisuus käyttää c alakohdassa tarkoitettua luetteloa;
- e) jokaisella työntekijällä on oikeus saada käyttöönsä häntä henkilökohtaisesti koskeva luettelossa oleva tieto;
- f) yrityksen tai laitoksen työntekijöillä tai kaikilla työntekijöiden edustajilla on oikeus saada käyttöönsä yleiset henkilöitä yksilöimättömät tiedot.

*13 artikla***Työntekijöiden kuuleminen ja työntekijöiden osallistuminen**

Työntekijöitä tai heidän edustajiaan on kuultava ja heidän on voitava osallistua tässä direktiivissä tarkoitettujen asioiden käsittelyyn direktiivin 89/391/ETY 11 artiklan mukaisesti.

III JAKSO**ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ***14 artikla***Terveystarkastukset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaiset järjestelyt asianmukaisten terveystarkastuksien järjestämiseksi työntekijöille, joiden osalta 3 artiklan 2 kohdan mukaisen arvioinnin tulokset osoittavat terveyden tai turvallisuuden vaaran olemassaolon.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen järjestelyjen tulee olla sellaisia, että kaikki työntekijät, jos se on perusteltua, voivat käydä asianmukaisissa terveystarkastuksissa:
 - ennen altistumista,
 - säännöllisin väliajoin sen jälkeen.

Järjestelyjen tulee olla sellaisia, että on suoraan mahdollista toteuttaa henkilökohtaiseen hygieniaan liittyviä ja työhygieenisiä toimenpiteitä.

3. Jos työntekijän havaitaan kärsivän jostain poikkeavuudesta, jonka epäillään johtuvan altistumisesta syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, voi työntekijöiden terveystarkastuksista vastuussa oleva lääkäri tai viranomainen vaatia muita samalla lailla altistuneita työntekijöitä käymään terveystarkastuksissa.

Siinä tapauksessa altistumisen aiheuttama vaara on arvioitava uudelleen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. Kun terveystarkastuksia suoritetaan, on pidettävä yksilökohtaisia terveystietoja ja terveystarkastuksista vastaavan lääkärin tai viranomaisen on ehdotettava kaikkia suojele- tai ehkäisytoimenpiteitä, joihin tulisi ryhtyä kunkin työntekijän suhteen.
5. Työntekijöille on annettava tietoa ja neuvoja kaikista terveystarkastuksista, joissa he voivat käydä altistumisen päättymisen jälkeen.
6. Kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti:
 - työntekijöillä tulee olla oikeus nähdä heitä itseään koskevien terveystarkastuksien tulokset, ja
 - asianomaiset työntekijät tai työnantaja voivat vaatia selvitystä terveystarkastuksien tuloksista.
7. Työntekijöiden terveystarkastuksia koskevia käytännön suosituksia annetaan liitteessä II.

8. Kaikki syöpätapaukset, joiden on kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti todettu aiheutuneen työperäisestä altistumisesta syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, on annettava tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle.

15 artikla

Tietojen säilyttäminen

1. Edellä 12 artiklan c alakohdassa tarkoitettu luettelo ja 14 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut terveystiedot on säilytettävä kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti vähintään 40 vuotta altistumisen päättymisen jälkeen.
2. Nämä asiakirjat on annettava kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti vastuussa olevan viranomaisen käyttöön, kun yritys lopettaa toimintansa.

16 artikla

Raja-arvot

1. Neuvosto määrittelee perustamissopimuksen 137 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti käytettävissä olevan tiedon, mukaan lukien tieteellisen ja teknillisen tiedon, perusteella direktiivein raja-arvot kaikille niille syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille, joille se on mahdollista, ja tarvittaessa antaa muita suoranaisesti tähän liittyviä säännöksiä.
2. Raja-arvot ja muut suoranaisesti niihin liittyvät säännökset annetaan liitteessä III.

*17 artikla***Liitteet**

1. Liitteisiin I ja III voidaan tehdä muutoksia vain perustamissopimuksen 137 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.
2. Liitteeseen II tehtävät, pelkästään tekniset mukautukset, jotka johtuvat tekniikan kehityksestä, syöpää aiheuttavia aineita tai perimän muutoksia aiheuttavia aineita koskevista kansainvälisten määräysten tai vaatimusten muutoksista ja syöpää aiheuttavia aineita tai perimän muutoksia aiheuttavia aineita koskevan tietämyksen tuloksista, annetaan direktiivin 89/391/ETY 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

*18 artikla***Tiedon käyttö**

Komissiolla on oikeus saada käyttöönsä 14 artiklan 8 kohdassa tarkoitettut kansallisille viranomaisille toimitettavat tiedot.

*19 artikla***Tietojen anto komissiolle**

Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*20 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan direktiivi 90/394/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna tämän direktiivin liitteessä IV olevassa A osassa mainituilla direktiiveillä, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioita velvoittavia tämän direktiivin liitteessä IV olevassa B osassa asetettuja määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava mainitut direktiivit kansallisen lainsäädännön osaksi ja sovellettava niitä.

Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä V olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

*21 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*22 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 29. päivänä huhtikuuta 2004.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. McDOWELL

LIITE I**Luettelo aineista, valmisteista ja prosesseista**

(2 artiklan a alakohdan iii alakohta)

1. Auramiinin valmistus.
2. Työ, johon kuuluu altistumista kivihiilinoessa, kivihiilitervassa tai kivihiilipiessä oleville polysyklisille aromaattisille hiilivedyille.
3. Työ, johon liittyy altistuminen pölyille, huuruille ja sumuille, jotka kehittyvät nikkelikuparikiven pasutuksen ja sähköraffinoinnin aikana.
4. Vahvasti hapan menetelmä isopropyylialkoholin valmistuksessa.
5. Työ, johon liittyy altistuminen kovapuupölyille¹.

¹ Luettelo joistakin kovapuulajeista löytyy "Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans" sarjan osasta 62 "Wood Dust and Formaldehyde", julkaisija International Agency for Research on Cancer, Lyon 1995.

LIITE II**Käytännön suosituksia työntekijöiden terveystarkastuksia varten**

(14 artiklan 7 kohta)

1. Syöpää aiheuttaville aineille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistuneiden työntekijöiden terveystarkastuksista vastaavan lääkärin tai viranomaisen tulee olla perehtynyt kunkin työntekijän altistumisoloihin tai olosuhteisiin.
2. Työntekijöiden terveystarkastukset tulee suorittaa työlääkätieteen periaatteiden ja käytäntöjen mukaisesti; tarkastusten tulee sisältää ainakin seuraavat toimenpiteet:
 - tietojen säilyttäminen työntekijän terveys- ja ammattihistoriasta,
 - henkilökohtainen haastattelu,
 - milloin se on tarkoituksenmukaista, biologiset altistumismittaukset samoin kuin varhaisten ja palautuvien vaikutusten selvittäminen.

Lisätesteistä voidaan päättää kunkin työntekijän kohdalla terveystarkastusten yhteydessä työlääkätieteen käytettävissä olevan uusimman tietämyksen perusteella.

LIITE III

Raja-arvot ja muut niihin suoranaisesti liittyvät säännökset

(16 artikla)

A. TYÖSSÄ TAPAHTUVAN ALTISTUMISEN RAJA-ARVOT

Aineen nimi	EINECS ⁽¹⁾	CAS ⁽²⁾	Raja-arvot		Huomautus	Siirtymätöimenpiteet
			mg/m ³ ⁽³⁾	Ppm ⁽⁴⁾		
Bentseeni	200-753-7	71-43-2	3,25 ⁽⁵⁾	1 ⁽⁵⁾	Iho ⁽⁶⁾	Raja-arvo: 3 ppm (= 9,75 mg/m ³) 27 päivään kesäkuuta 2003 asti
Vinyylilori-dimonomeeri	200-831	75-01-4	7,77 ⁽⁵⁾	3 ⁽⁵⁾	—	—
Kovapuu-pölyt	—	—	5,00 ⁽⁵⁾⁽⁷⁾	—	—	—

¹ EINECS: European Inventory of Existing Chemical Substances (Euroopassa kaupallisessa käytössä olevien kemiallisten aineiden luettelo).

² CAS: Chemical Abstract Service Number.

³ mg/m³ = milligrammaa ilmakeuutiometriä kohti 20 °C:ssa ja 101,3 kPa:ssa (760 mm elohopeamittarilla).

⁴ Ppm = miljoonasosaa tilavuutena ilmassa (ml/m³).

⁵ Mitattu tai laskettu suhteessa kahdeksan tunnin viiteaikaan.

⁶ Huomattava kehon kokonaiskuormituksen lisääntyminen ihon kautta altistumalla mahdollista.

⁷ Hengittävä osuus: jos kovapuu-pölyjä on sekoittunut muihin puupölyihin, raja-arvoa sovelletaan kaikkiin seoksessa mukana oleviin puupölyihin.

B. MUUT NIIHIN SUORANAISESTI LIITTYVÄT SÄÄNNÖKSET

p.m.

LIITE IV**A osa****Kumottu direktiivi ja sen muutokset***(20 artiklassa tarkoitettut)*

Neuvoston direktiivi 90/394/ETY	(EYVL L 196, 26.7.1990, s. 1)
Neuvoston direktiivi 97/42/EY	(EYVL L 179, 8.7.1997, s. 4)
Neuvoston direktiivi 1999/38/EY	(EYVL L 138, 1.6.1999, s. 66)

B osa**Määräajat kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiselle***(20 artiklassa tarkoitettut)*

Direktiivi	Määräaika
90/394/ETY	31. joulukuuta 1992
97/42/EY	27. kesäkuuta 2000
1999/38/EY	29. huhtikuuta 2003

LIITE V
VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 90/394/ETY	Tämä direktiivi
1 artikla	1 artikla
2 artiklan a alakohta	2 artiklan a alakohta
2 artiklan aa alakohta	2 artiklan b alakohta
2 artiklan b alakohta	2 artiklan c alakohta
3-9 artikla	3-9 artikla
10 artiklan 1 kohdan a alakohta	10 artiklan 1 kohdan a alakohta
10 artiklan 1 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke	10 artiklan 1 kohdan b alakohta
10 artiklan 1 kohdan b alakohdan toinen virke	10 artiklan 1 kohdan c alakohta
10 artiklan 1 kohdan c alakohta	10 artiklan 1 kohdan d alakohta
10 artiklan 1 kohdan d alakohdan ensimmäinen ja toinen virke	10 artiklan 1 kohdan e alakohta
10 artiklan 1 kohdan d alakohdan kolmas virke	10 artiklan 1 kohdan f alakohta
10 artiklan 2 kohta	10 artiklan 2 kohta
11-18 artikla	11-18 artikla
19 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	_____
19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	_____
19 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta	_____
19 artiklan 2 kohta	19 artikla
_____	20 artikla
_____	21 artikla
20 artikla	22 artikla
liite I	liite I
liite II	liite II
liite III	liite III
_____	liite IV
_____	liite V

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2003/38/EY,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,**

**Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella
vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien
64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY,
90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 12, 18, 40, 44 ja
52 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁴,

¹ EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

² EYVL C 149, 21.6.2002, s. 46.

³ EYVL C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁴ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 11. helmikuuta 2003 (EUVL C 43 E, 19.2.2004, s. 42), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 5. joulukuuta 2003 (EUVL C 54 E, 2.3.2004, s. 12) ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10. maaliskuuta 2004 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Unionin kansalaisuus antaa jokaiselle unionin kansalaiselle henkilökohtaisen perusoikeuden liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella perustamissopimuksessa asetettujen rajoitusten ja ehtojen sekä sen soveltamiseksi toteutettujen toimenpiteiden mukaisesti.
- 2) Henkilöiden vapaa liikkuvuus on eräs sisämarkkinoiden perusvapauksista. Sisämarkkinat ovat alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla vapaus taataan perustamissopimuksen määräysten mukaisesti.
- 3) Unionin kansalaisuuden olisi oltava jäsenvaltioiden kansalaisten oikeusaseman perusta, kun he käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun. Sen vuoksi on välttämätöntä kodifioida ja tarkistaa olemassa olevat yhteisön säädökset, jotka koskevat erikseen työntekijöitä, ammattitoimintaa harjoittavia henkilöitä sekä opiskelijoita ja muita työmarkkinoiden ulkopuolella olevia henkilöitä, jotta voidaan yksinkertaistaa ja tehostaa kaikkien unionin kansalaisten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.

- 4) Jotta voidaan päästä eroon tästä alakohtaisesta ja epäyhtenäisestä tavasta käsitellä oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun sekä helpottaa tämän oikeuden käyttämistä, tarvitaan yksi säädös, jolla muutetaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1612/68¹, sekä kumotaan seuraavat säädökset: jäsenvaltioiden työntekijöiden ja heidän perheidensä liikkumista ja oleskelua yhteisön alueella koskevien rajoitusten poistamisesta 15 päivänä lokakuuta 1968 annettu neuvoston direktiivi 68/360/ETY², sijoittautumiseen ja palvelujen tarjoamiseen liittyvää jäsenvaltioiden kansalaisten liikkumista ja oleskelua yhteisön alueella koskevien rajoitusten poistamisesta 21 päivänä toukokuuta 1973 annettu neuvoston direktiivi 73/148/ETY³, oleskeluoikeudesta 28 päivänä kesäkuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/364/ETY⁴, ammattitoimintansa lopettaneiden työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien oleskeluoikeudesta 28 päivänä kesäkuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/365/ETY⁵ ja opiskelijoiden oleskeluoikeudesta 29 päivänä lokakuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/96/ETY⁶.
- 5) Jotta kaikki unionin kansalaiset voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella vapauden ja ihmisarvon osalta objektiivisten edellytysten mukaisesti, tämä oikeus olisi myönnettävä myös heidän perheenjäsenilleen näiden kansalaisuudesta riippumatta. Perheenjäsenen määritelmän olisi tämän direktiivin soveltamiseksi käsitettävä myös rekisteröidyt kumppanit, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti rekisteröityä parisuhdetta pidetään avioliittoon rinnastettavana.

¹ EYVL L 257, 19.10.1968, s. 2, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2434/92 (EYVL L 245, 26.8.92, s. 1).

² EYVL L 257, 19.10.1968, s. 13, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

³ EYVL L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁴ EYVL L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁵ EYVL L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁶ EYVL L 317, 18.12.1993, s. 59.

- 6) Perheen yhtenäisyyden säilyttämiseksi laajemmassa merkityksessä ja jollei kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellosta muuta johdu, vastaanottavan jäsenvaltion olisi kansallisen lainsäädäntönsä valossa tarkasteltava niiden henkilöiden asemaa, jotka eivät kuulu tämän direktiivin mukaisen perheenjäsenen määritelmän piiriin ja joilla siten ei ole automaattista oikeutta maahantuloon ja oleskeluun vastaanottavassa jäsenvaltiossa, jotta se voi päättää, voidaanko tällaisille henkilöille myöntää maahantulo- ja oleskeluoikeus, ottaen huomioon heidän suhteensa unionin kansalaiseen tai muut olosuhteet, kuten heidän taloudellinen ja fyysinen riippuvuutensa unionin kansalaisesta.
- 7) Olisi määriteltävä selkeästi muodollisuudet, jotka liittyvät unionin kansalaisten vapaaseen liikkuvuuteen jäsenvaltioiden alueella, sanotun kuitenkin vaikuttamatta säännöksiin, joita sovelletaan kansallisilla rajoilla suoritettaviin tarkastuksiin.
- 8) Jotta voidaan helpottaa sellaisten perheenjäsenten vapaata liikkuvuutta, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, olisi henkilöt, joilla jo on oleskelukortti, vapautettava viisumivaatimuksesta, jota tarkoitetaan luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, 15 päivänä maaliskuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 539/2001¹ tai soveltuviissa tapauksissa kansallisessa lainsäädännössä.
- 9) Unionin kansalaisella olisi oltava oikeus oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa enintään kolmen kuukauden ajan ilman, että hänelle asetetaan muita vaatimuksia, tai ilman, että häneltä edellytetään muita muodollisuuksia kuin se, että hänellä on voimassa oleva henkilötodistus tai passi, sanotun kuitenkin rajoittamatta työnhakijoihin sovellettavaa suotuisampaa kohtelua sellaisena kuin se on tunnustettuna yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

¹ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 453/2003 (EUVL L 69, 13.3.2003, s. 10).

-
- 10) Henkilöistä, jotka käyttävät oleskeluoikeuttaan, ei kuitenkaan saisi aiheutua kohtuutonta räsitusaa vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle oleskelun alkuvaiheessa. Tämän vuoksi olisi unionin kansalaisen ja hänen perheenjäsentensä yli kuuden kuukauden mittaiselle oleskelulle asetettava ehtoja.
 - 11) Unionin kansalaisille on perustamissopimuksessa myönnetty suoraan henkilökohtainen perusoikeus oleskella toisessa jäsenvaltiossa, eikä tämä edellytä hallinnollisten menettelyjen noudattamista.
 - 12) Oleskelun kestäessä yli kolme kuukautta jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus vaatia, että unionin kansalainen rekisteröityy oleskelupaikkakuntansa toimivaltaisen viranomaisen luona, mistä todisteena on tätä varten annettu rekisteröintitodistus.
 - 13) Oleskelukorttia koskeva vaatimus olisi rajoitettava unionin kansalaisten sellaisten perheenjäsenten, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, yli kolmen kuukauden pituisiin oleskeluihin.
 - 14) Asiakirjat, joita toimivaltaiset viranomaiset vaativat rekisteröintitodistuksen tai oleskelukortin myöntämistä varten, olisi lueteltava tyhjentävästi, jotta vältetään se, että erilaiset hallintokäytännöt tai poikkeavat tulkinnat asettavat unionin kansalaisille tai heidän perheenjäsenilleen aiheettoman esteen käyttää oleskeluoikeutta.

-
- 15) Perheenjäsenille olisi annettava oikeudellinen suoja siltä varalta, että unionin kansalainen kuolee, avioliitto tai rekisteröity parisuhde purkautuu tai avioliitto julistetaan mitättömäksi. Sen vuoksi olisi perhe-elämän suoja ja ihmisarvoa kunnioittaen ja tietyissä tapauksissa väärinkäytösten estämiseksi toteutettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että vastaanottavan jäsenvaltion alueella jo oleskelevat perheenjäsenet säilyttävät tällaisissa olosuhteissa oleskeluoikeutensa yksinomaisesti henkilökohtaisena oikeutena.
- 16) Oleskeluluvan haltijaa ei saisi karkottaa niin kauan kuin hän ei aiheuta kohtuutonta rasitusta vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle. Siksi sosiaalihuoltojärjestelmään turvautumisesta ei saisi automaattisesti seurata karkottamistoimenpide. Vastaanottavan jäsenvaltion olisi tarkasteltava, onko kyse väliaikaisista vaikeuksista, ja otettava huomioon oleskelun pituus, henkilökohtaiset olosuhteet ja myönnetyn avustuksen määrä arvioidessaan, aiheuttaako henkilö kohtuuttoman rasituksen vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle ja voidaanko hänet karkottaa. Työntekijöihin, itsenäisiin ammattiharjoittajiin ja työnhakijoihin, siten kuin yhteisöjen tuomioistuin on nämä määritellyt, ei missään tapauksessa saisi kohdistaa karkottamistoimenpidettä, paitsi yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.
- 17) Niille unionin kansalaisille, jotka ovat päättäneet asettua pitkäksi aikaa vastaanottavaan jäsenvaltioon, annettava pysyvä oleskeluoikeus vahvistaisi tunnetta unionin kansalaisuudesta ja on keskeinen tekijä unionin perustavoitteisiin kuuluvan sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisessa. Tätä varten olisi säädettävä, että kaikki unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä saavat oikeuden pysyvään oleskeluun oleskeltuaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti viiden vuoden ajan tämän direktiivin ehtojen mukaisesti ilman, että heihin on kohdistettu karkottamistoimenpidettä.

-
- 18) Jotta jo saadusta oikeudesta pysyvään oleskeluun voisi tulla todellinen keino kotoutua sen vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan, jossa unionin kansalainen oleskelee, siihen ei olisi kohdistuttava mitään ehtoja.
- 19) Tietyt sellaisten unionin kansalaisten, jotka ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammattiharjoittajia, ja heidän perheenjäsentensä erityisedut, joiden perusteella voidaan sallia, että nämä henkilöt saavat oikeuden pysyvään oleskeluun ennen kuin he ovat oleskelleet viisi vuotta vastaanottavassa jäsenvaltiossa, olisi säilytettävä, koska ne ovat saavutettuja etuja, jotka on saatu 29 päivänä kesäkuuta 1970 työntekijöiden oikeudesta jäädä jäsenvaltion alueelle työskenneltyään siinä valtiossa annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1251/70¹ ja 17 päivänä joulukuuta 1974 jäsenvaltion kansalaisten oikeudesta jäädä toisen jäsenvaltion alueelle toimittuaan siellä itsenäisinä ammattiharjoittajina annetun neuvoston direktiivin 75/34/ETY² nojalla.
- 20) Kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon mukaisesti olisi kaikkia unionin kansalaisia ja heidän perheenjäseniään, jotka oleskelevat jossain jäsenvaltiossa tämän direktiivin nojalla, perustamissopimuksen soveltamisaloilla kohdeltava tässä jäsenvaltiossa tasavertaisesti sen omien kansalaisten kanssa, jollei perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden nimenomaisista erityismääräyksistä muuta johdu.

¹ EYVL L 142, 30.6.1970, s. 24.

² EYVL L 14, 20.1.1975, s. 10.

-
- 21) Vastaanottavan jäsenvaltion olisi kuitenkin annettava päättää, myöntääkö se muille henkilöille kuin työntekijöille tai itsenäisille ammatinharjoittajille tai sellaisille, jotka säilyttävät tämän aseman, tai heidän perheenjäsenilleen sosiaaliavustusta ensimmäisten kolmen oleskelukuukauden tai, työnhakijoiden osalta, pitemmän jakson aikana taikka toimeentulotukea opintoja varten, ammattiin johtava koulutus mukaan luettuna, ennen pysyvän oleskeluoikeuden saamista.
- 22) Perustamissopimus antaa mahdollisuuden asettaa liikkumis- ja oleskeluvapaudelle rajoituksia yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella. Jotta taataan niiden olosuhteiden ja menettelyä koskevien takeiden tiukempi määrittely, joiden mukaisesti unionin kansalaisilta ja heidän perheenjäseniltään voidaan evätä lupa maahantuloon tai karkottaa heidät, olisi ulkomaalaisten liikkumista ja oleskelua koskevien, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvien erityistoimenpiteiden yhteensovittamisesta 25 päivänä helmikuuta 1984 annettu neuvoston direktiivi 64/221/ETY¹ korvattava tällä direktiivillä.
- 23) Unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä karkottaminen yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden perusteella on toimenpide, joka voi aiheuttaa vakavaa haittaa henkilöille, jotka perustamissopimuksen heille suomia oikeuksia ja vapauksia käytettyään ovat aidosti kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon. Tämän vuoksi näiden toimenpiteiden soveltamisalaa olisi rajoitettava suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että otetaan huomioon asianomaisten henkilöiden kotoutumisaste, heidän vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelunsa kesto, heidän ikänsä sekä terveydentilansa, perhe- ja taloudellinen tilanteensa ja heidän siteensä kotimaahansa.

¹ EYVL 56, 4.4.1964, s. 850, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 75/35/ETY (EYVL L 14, 20.1.75, s. 14).

-
- 24) Mitä paremmin unionin kansalainen ja hänen perheenjäsenensä ovat kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon, sitä vahvemman tulisi siten olla myös suojan karkottamista vastaan. Unionin kansalainen, joka on oleskellut vastaanottavan jäsenvaltion alueella usean vuoden ajan, erityisesti jos hän on syntynyt ja asunut siellä koko ikänsä, olisi saatava karkottaa vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos yleinen turvallisuus sitä ehdottomasti edellyttää. Tätä poikkeuksellisia olosuhteita koskevaa vaatimusta olisi lisäksi sovellettava alaikäisiin perheenjäseniin, jotta heidän yhteyksiään perheeseensä voidaan suojella 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn lapsen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.
- 25) Olisi myös täsmennettävä menettelyä koskevat takeet, jotta voidaan varmistaa unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä korkeatasoinen suojelu tilanteissa, joissa heidän ei sallita tulla toiseen jäsenvaltioon tai oleskella siellä, sekä noudattaa periaatetta, jonka mukaan viranomaisten toteuttamat toimet on aina asianmukaisesti perusteltava.
- 26) Unionin kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään olisi aina oltava käytettävissään oikeudellisia muutoksenhakukeinoja, jos heiltä on evätty oikeus tulla toiseen jäsenvaltioon tai oleskella siellä.
- 27) Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön, joka kieltää jäsenvaltioita antamasta tässä direktiivissä tarkoitetuille henkilöille elinikäistä maahantulokieltoa alueelleen, mukaisesti olisi vahvistettava unionin kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään, joille on annettu maahantulokielto jäsenvaltion alueelle, oleva oikeus tehdä uusi hakemus kohtuullisen ajan kuluttua ja joka tapauksessa kolmen vuoden kuluttua siitä, kun maahantulokieltoa koskeva lopullinen päätös on pantu täytäntöön.

-
- 28) Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus toteuttaa tarpeellisia toimenpiteitä suojautuakseen oikeuksien väärinkäytön ja petosten, erityisesti lumeavioliittojen tai vastaavien suhteiden varalta, jotka on solmittu pelkästään oikeuden saamiseksi vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.
- 29) Tällä direktiivillä ei pitäisi vaikuttaa suotuisampien kansallisten säännösten soveltamiseen.
- 30) Sen tarkastelemiseksi, miten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun voitaisiin käyttää entistä helpommin, komission olisi laadittava kertomus sen arvioimiseksi, onko mahdollista tehdä tätä koskevia tarpeellisia ehdotuksia, erityisesti sellaisen oleskelun keston pidentämiseksi, johon ei liity ehtoja.
- 31) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja -vapauksia, ja siinä otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Perusoikeuskirjan sisältämän syrjintäkiellon mukaisesti jäsenvaltioiden olisi pantava tämän direktiivin säännökset täytäntöön ilman direktiivissä tarkoitettujen henkilöiden syrjintää, joka perustuu esimerkiksi sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä säädetään:

- a) edellytykset, jotka koskevat sitä, miten unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella;
- b) unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltioiden alueella;
- c) edellä a ja b alakohdassa vahvistettuja oikeuksia koskevat rajoitukset, jotka perustuvat yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'unionin kansalaisella' henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;

-
- 2) 'perheenjäsenellä':
- a) aviopuolisoa;
 - b) kumppania, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon, ja vastaanottavan jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti;
 - c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaita tai hänestä riippuvaisia jälkeläisiä suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia jälkeläisiä;
 - d) unionin kansalaisesta riippuvaisia sukulaisia suoraan takenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia sukulaisia;
- 3) 'vastaanottavalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, johon unionin kansalainen siirtyy käyttääkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.

3 artikla

Henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.

-
2. Vastaanottavan jäsenvaltion on kansallista lainsäädäntöään noudattaen helpotettava seuraavien henkilöiden maahanpääsyä ja oleskelua, tämän kuitenkin rajoittamatta heillä mahdollisesti olevaa henkilökohtaista oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun:
- a) muut kuin 2 artiklan 2 alakohdan määritelmän mukaiset unionin kansalaisen perheen jäsenet näiden kansalaisuuteen katsomatta, jos he lähtömaassaan ovat sellaisesta unionin kansalaisesta, joka on ensisijainen oleskeluoikeuden haltija, riippuvaisia tai asuivat samassa taloudessa tämän kanssa tai jos vakavat terveydelliset syyt ehdottomasti edellyttävät, että kyseinen unionin kansalainen antaa henkilökohtaista hoitoa asianomaiselle perheen jäsenelle;
 - b) kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on asianmukaisesti todistetussa pysyvässä suhteessa.

Vastaanottavan jäsenvaltion on tutkittava laajasti kyseisten henkilöiden olosuhteet, ja sen on perusteltava heidän maahanpääsytään tai oleskelunsa mahdollinen epääminen.

II LUKU

Oikeus maasta poistumiseen ja maahantuloon

4 artikla

Oikeus maasta poistumiseen

1. Unionin kansalaisilla, joilla on voimassa oleva henkilötodistus tai passi, ja heidän perheenjäsenillään, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia mutta joilla on voimassa oleva passi, on oikeus poistua jäsenvaltion alueelta matkustaakseen toiseen jäsenvaltioon, sanotun kuitenkin rajoittamatta matkustusasiakirjoihin kansallisilla rajoilla kohdistettavia tarkastuksia koskevien määräysten soveltamista.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilta henkilöiltä ei saa vaatia maastapoistumisviisumia eikä muun vastaavan muodollisuuden noudattamista.
3. Jäsenvaltioiden on kunkin oman lainsäädäntönsä mukaisesti myönnettävä kansalaisilleen henkilötodistus tai passi, jossa mainitaan haltijan kansalaisuus, sekä uusittava se.
4. Passin on oltava voimassa ainakin kaikissa jäsenvaltioissa sekä niissä maissa, joiden kautta sen haltijan on kuljettava matkustaessaan johonkin toiseen jäsenvaltioon. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä ei säädetä henkilötodistuksen myöntämisestä, myönnetyn tai uusitun passin on oltava voimassa vähintään viiden vuoden ajan.

5 artikla

Oikeus maahantuloon

1. Jäsenvaltioiden on sallittava unionin kansalaisen, jolla on voimassa oleva henkilötodistus tai passi, ja hänen perheenjäsentensä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja joilla on voimassa oleva passi, tulo alueelleen, sanotun kuitenkin rajoittamatta matkustusasiakirjoihin kansallisilla rajoilla kohdistettavia tarkastuksia koskevien määräysten soveltamista.

Unionin kansalaiselta ei saa vaatia viisumia eikä muun vastaavan muodollisuuden noudattamista.

2. Perheenjäseniltä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, saa vaatia ainoastaan viisumin asetuksen (EY) N:o 539/2001 tai soveltuviissa tapauksissa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tätä direktiiviä sovellettaessa ei sellaisilta perheenjäseniltä, joilla on 10 artiklassa tarkoitettu voimassa oleva oleskelukortti, saa vaatia viisumia.

Jäsenvaltioiden on kaikin tavoin helpotettava näiden henkilöiden tarvitsemien viisumien saantia. Tällaiset viisumit on myönnettävä maksutta mahdollisimman pian nopeutettua menettelyä noudattaen.

3. Vastaanottava jäsenvaltio ei saa merkitä maahantulo- tai maastapoistumisleimaa sellaisen perheenjäsenen passiin, joka ei ole minkään jäsenvaltion kansalainen, edellyttäen, että tämä esittää 10 artiklassa tarkoitetun oleskelukortin.

4. Jos unionin kansalaisella tai hänen perheenjäsenellään, joka ei ole minkään jäsenvaltion kansalainen, ei ole vaadittavia matkustusasiakirjoja tai mahdollisesti tarvittavaa viisumia, asianomaisen jäsenvaltion on ennen maahanpääsyn epäämistä annettava näille henkilöille kaikin kohtuullisin tavoin mahdollisuus hankkia tarpeelliset asiakirjat tai saada ne toimitetuksi heille kohtuullisessa määräajassa, tai vahvistaa tai osoittaa muilla keinoin, että heillä on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.

5. Jäsenvaltio voi vaatia asianomaista henkilöä tekemään ilmoituksen jäsenvaltion alueella oleskelustaan määräajassa, joka on kohtuullinen ja ketään syrjimätön. Tämän velvollisuuden laiminlyönnistä saatetaan asianomaiselle määrätä seuraamuksia, joiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.

III LUKU

Oleskeluoikeus

6 artikla

Oikeus oleskella enintään kolme kuukautta

1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella enintään kolmen kuukauden ajan ilman muita edellytyksiä tai muodollisuuksia kuin se, että heillä on oltava voimassa oleva henkilökortti tai passi.
2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, joilla on voimassa oleva passi ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana tai seuraavat häntä myöhemmin.

7 artikla

Oikeus oleskella yli kolme kuukautta

1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan
 - a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai
 - b) jos heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutus turva vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai
 - c) – jos he ovat kirjoittautuneet yksityiseen tai julkiseen laitokseen, jonka vastaanottava jäsenvaltio on hyväksynyt tai jota se rahoittaa lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti, pääasiallisena tarkoituksenaan osallistua koulutukseen, ammattikoulutus mukaan lukien, ja
 - jos heillä on kattava sairausvakuutus turva vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja he osoittavat asiaankuuluvalla kansalliselle viranomaiselle vakuutuksella tai muulla vastaavalla valitsemallaan tavalla, että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle; tai

d) jos he ovat a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset täyttävän unionin kansalaisen mukana matkustavia tai häntä myöhemmin seuraavia perheenjäseniä.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty oleskeluoikeus koskee myös perheenjäseniä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin, edellyttäen, että kyseinen unionin kansalainen täyttää 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset.

3. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa unionin kansalainen, joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, säilyttää työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan aseman

a) jos hän joutuu tilapäisesti työkyvyttömäksi sairauden tai tapaturman vuoksi;

b) jos hän yli vuoden työskenneltyään joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon;

c) jos hän alle vuoden kestäneen määräaikaisen työsuhteen päätyttyä tai kahdentoista ensimmäisen kuukauden aikana joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon. Tällöin hän säilyttää työntekijän asemansa vähintään kuuden kuukauden ajan;

d) jos hän aloittaa ammatillisen koulutuksen. Työntekijän aseman säilyttäminen edellyttää, että ammatillinen koulutus liittyy asianomaisen henkilön aiempaan työskentelyyn, paitsi jos henkilö on työttömänä tahtomattaan.

4. Edellä 1 kohdan d alakohdasta ja 2 kohdasta poiketen vain aviopuolisolla, 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla rekisteröidyllä kumppanilla ja riippuvaisilla lapsilla on oleskeluoikeus 1 kohdan c alakohdassa säädetyt edellytykset täyttävän unionin kansalaisen perheenjäsenenä. Edellä 3 artiklan 2 kohtaa sovelletaan kyseisestä kansalaisesta riippuvaisiin sukulaisiin suoraan takenevassa polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai rekisteröidyn kumppanin vastaavanlaisiin sukulaisiin.

8 artikla

Unionin kansalaisiin sovellettavat hallinnolliset muodollisuudet

1. Kun oleskelu kestää yli kolme kuukautta, vastaanottava jäsenvaltio voi vaatia unionin kansalaisia rekisteröitymään asianomaisen viranomaisen luona, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 artiklan 5 kohdan soveltamista.
2. Rekisteröinnille asetettavan määräajan on oltava vähintään kolme kuukautta maahantulopäivästä. Asianomaiselle on välittömästi annettava rekisteröintitodistus, jossa mainitaan rekisteröidyn henkilön nimi ja osoite sekä rekisteröinnin päivämäärä. Rekisteröintivelvollisuuden laiminlyönnistä saatetaan määrätä asianomaiselle henkilölle seuraamuksia, joiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.
3. Rekisteröintitodistuksen antamista varten jäsenvaltiot voivat vaatia ainoastaan, että
 - 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu unionin kansalainen esittää voimassa olevan henkilökortin tai passin, työnantajalta saadun vahvistuksen työsuhteesta tai todistuksen työssäolosta taikka selvityksen siitä, että hän on itsenäinen ammatinharjoittaja;

-
- 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu unionin kansalainen esittää voimassa olevan henkilökortin tai passin ja selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa alakohdassa esitetyt edellytykset.
 - 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu unionin kansalainen esittää voimassa olevan henkilökortin tai passin, selvityksen siitä, että hän on kirjoilla hyväksytyssä laitoksessa ja että hänellä on kattava sairausvakuutusurva, sekä 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettun vakuutuksen tai vastaavan osoituksen. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia, että tässä vakuutuksessa on mainittava jokin tietty määrä varoja.
4. Jäsenvaltiot eivät saa vahvistaa määrää, jonka ne katsovat 'riittäviksi varoiksi', vaan niiden on otettava huomioon kyseessä olevan henkilön henkilökohtainen tilanne. Tämä määrä ei missään tapauksessa saa olla suurempi kuin se, jonka alittuessa vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisille voidaan myöntää sosiaaliavustusta tai, jos tätä perustetta ei voida soveltaa, suurempi kuin vastaanottavan jäsenvaltion maksama sosiaaliturvajärjestelmän mukainen vähimmäiseläke.
5. Jotta unionin kansalaisen perheenjäsenille, jotka ovat itse unionin kansalaisia, voidaan antaa rekisteröintitodistus, jäsenvaltiot voivat vaatia esittämään seuraavat asiakirjat:
- a) voimassa oleva henkilötodistus tai passi;
 - b) asiakirja, joka osoittaa perhesuhteen tai rekisteröidyn parisuhteen;

-
- c) tarvittaessa sen unionin kansalaisen rekisteröintitodistus, jonka mukana asianomaiset henkilöt tulevat tai jota he myöhemmin seuraavat;
- d) edellä 2 artiklan 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa asiakirjaselvitys siitä, että näissä alakohdissa tarkoitettut edellytykset täyttyvät;
- e) edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa koti- tai lähtömaan asiaankuuluvan viranomaisen antama asiakirja, josta käy ilmi, että asianomaiset ovat unionin kansalaisesta riippuvaisia tai asuivat samassa taloudessa tämän kanssa, tai selvitys vakavista terveydellisistä syistä, jotka ehdottomasti edellyttävät, että kyseinen unionin kansalainen antaa asianomaiselle perheensä jäsenelle henkilökohtaista hoitoa;
- f) edellä 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa selvitys pysyvästä suhteesta asianomaiseen unionin kansalaiseen.

9 artikla

Niihin perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia,
sovellettavat hallinnolliset muodollisuudet

1. Jäsenvaltioiden on myönnettävä oleskelukortti niille unionin kansalaisen perheenjäsenille, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, jos heillä on tarkoitus oleskella maassa yli kolme kuukautta.
2. Määräajan oleskelukortin hakemiselle on oltava vähintään kolme kuukautta maahantulopäivästä.

3. Oleskelukortin hakemisen laiminlyönnistä saatetaan määrätä asianomaiselle henkilölle seuraamuksia, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.

10 artikla

Oleskelukortin myöntäminen

1. Sellaisten unionin kansalaisen perheenjäsenten oleskeluoikeus, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, on osoitettava myöntämällä heille viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä asiakirja "Unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortti". Todistus oleskelukorttia koskevan hakemuksen jättämisestä on annettava välittömästi.

2. Oleskelukortin myöntämistä varten jäsenvaltioiden on vaadittava seuraavien asiakirjojen esittämistä:

- a) voimassa oleva passi;
- b) asiakirja, joka osoittaa perhesuhteen tai rekisteröidyn parisuhteen;
- c) unionin kansalaisen, jonka mukana asianomaiset henkilöt tulevat tai jota he myöhemmin seuraavat, rekisteröintitodistus tai, rekisteröintijärjestelmän puuttuessa, muu todistus kyseisen unionin kansalaisen oleskelusta vastaanottavassa jäsenvaltiossa;

- d) edellä 2 artiklan 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa asiakirjaselvitys siitä, että näissä alakohdissa tarkoitetut edellytykset täyttyvät;
- e) edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa koti- tai lähtömaan asiaankuuluvan viranomaisen antama asiakirja, josta käy ilmi, että asianomaiset ovat unionin kansalaisesta riippuvaisia tai asuivat samassa taloudessa tämän kanssa, tai selvitys vakavista terveydellisistä syistä, jotka ehdottomasti edellyttävät, että kyseinen unionin kansalainen antaa asianomaiselle perheensä jäsenelle henkilökohtaista hoitoa;
- f) edellä 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa selvitys pysyvästä suhteesta asianomaiseen unionin kansalaiseen.

11 artikla

Oleskelukortin voimassaolo

1. Edellä 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oleskelukortti on voimassa viiden vuoden ajan sen myöntämispäivästä tai unionin kansalaisen oleskelun aiotun keston ajan, jos tämä on vähemmän kuin viisi vuotta.
2. Oleskelukortin voimassaoloon eivät vaikuta tilapäiset poissaolot, jotka eivät ylitä kuutta kuukautta vuodessa, eivätkä pitemmät poissaolot asevelvollisuuden suorittamista varten eikä yksi enintään kahdentoista peräkkäisen kuukauden poissaolo tärkeästä syystä, kuten raskauden ja synnytyksen, vakavan sairauden, opiskelun tai ammatillisen koulutuksen tai työtehtäviä varten toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueelle tapahtuvan siirron vuoksi.

12 artikla

Perheenjäsenten oleskeluoikeuden säilyminen unionin kansalaisen kuoltua tai poistuttua jäsenvaltiosta

1. Unionin kansalaisen kuolema tai poistuminen vastaanottavan jäsenvaltion alueelta ei vaikuta hänen perheenjäsentensä, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, oleskeluoikeuteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

Kyseisten henkilöiden on ennen pysyvän oleskeluoikeuden saamista täytettävä 7 artiklan 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa säädetyt edellytykset.

2. Unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa perheenjäseninä vähintään yhden vuoden ajan ennen unionin kansalaisen kuolemaa, eivät menetä oleskeluoikeuttaan tämän kuoleman myötä, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

Ennen kuin asianomaiset henkilöt saavat oikeuden pysyvään oleskeluun, heidän oleskeluoikeuteensa sovelletaan edelleen vaatimusta, jonka mukaan heidän on voitava todistaa olevansa työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia tai että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutus turva vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tai että he ovat nämä edellytykset täyttävän henkilön vastaanottavaan jäsenvaltioon jo muodostuneen perheen jäseniä. 'Riittävät varat' on määritelty 8 artiklan 4 kohdassa.

Nämä perheenjäsenet säilyttävät oleskeluoikeutensa yksinomaan henkilökohtaisten perusteiden nojalla.

3. Unionin kansalaisen poistuessa vastaanottavan jäsenvaltion alueelta tai kuollessa hänen lapsensa tai lasten tosiasiallisena huoltajana toimiva vanhempi eivät, kansalaisuudestaan riippumatta, menetä oleskeluoikeuttaan ennen lasten opintojen päättymistä, jos lapset oleskelevat vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja ovat kirjoilla oppilaitoksessa opiskellakseen siellä.

13 artikla

Perheenjäsenten oleskeluoikeuden säilyminen avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen tai rekisteröidyn parisuhteen päättymisen jälkeen

1. Unionin kansalaisen avioero, avioliiton mitättömäksi julistaminen tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen päätyminen ei vaikuta unionin kansalaisen perheenjäsenten oleskeluoikeuteen, jos he ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

Kyseisten henkilöiden on ennen pysyvän oleskeluoikeuden saamista täytettävä 7 artiklan 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa säädetyt edellytykset.

-
2. Unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, eivät menetä oleskeluoikeuttaan avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen eivätkä 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen päättymisen jälkeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista, jos
- a) avioliitto tai rekisteröity parisuhde on kestänyt ennen avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen päättymisen edellyttämän menettelyn vireille panoa vähintään kolme vuotta, joista yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai
 - b) unionin kansalaisen lasten huolto on aviopuolisoiden tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kumppaneiden keskinäisellä sopimuksella tai oikeuden päätöksellä uskottu aviopuolisolle tai kumppanille, joka ei ole minkään jäsenvaltion kansalainen; tai
 - c) erityisen vaikea tilanne, kuten perheväkivallan kohteeksi joutuminen avioliiton tai rekisteröidyn parisuhteen aikana, sitä edellyttää; tai
 - d) kun aviopuolisoiden tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kumppaneiden keskinäisellä sopimuksella tai oikeuden päätöksellä aviopuolisolla tai kumppanilla, joka ei ole minkään jäsenvaltion kansalainen, on oikeus tavata alaikäistä lasta, ja jos tuomioistuin on katsonut, että tapaamisten on tapahduttava vastaanottavassa jäsenvaltiossa, niin pitkäksi aikaa kuin on tarpeen.

Ennen kuin asianomaiset saavat oikeuden pysyvään oleskeluun, heidän oleskeluoikeuteensa sovelletaan edelleen vaatimusta, jonka mukaan heidän on voitava todistaa olevansa työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia tai että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusurva vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tai että he ovat nämä edellytykset täyttävän henkilön vastaanottavaan jäsenvaltioon jo muodostuneen perheen jäseniä. 'Riittävät varat' on määritelty 8 artiklan 4 kohdassa.

Nämä perheenjäsenet säilyttävät oleskeluoikeutensa yksinomaan henkilökohtaisten perusteiden nojalla.

14 artikla

Oleskeluoikeuden säilyminen

1. Unionin kansalaisella ja hänen perheenjäsenillään on 6 artiklassa säädetty oleskeluoikeus sikäli kuin he eivät muodosta kohtuutonta rasitetta vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle.
2. Unionin kansalaisella ja hänen perheenjäsenillään on 7, 12 ja 13 artiklassa säädetty oleskeluoikeus sikäli kuin he täyttävät näissä artikloissa säädetyt edellytykset.

Yksittäisissä tapauksissa, joissa on perusteltua aihetta epäillä, täyttääkö unionin kansalainen tai hänen perheenjäsenensä 7, 12 ja 13 artiklassa säädetyt edellytykset, jäsenvaltiot voivat tarkistaa näiden edellytysten täyttymisen. Tällaista tarkistusta ei saa suorittaa järjestelmällisesti.

3. Karkottamistoimenpide ei saa automaattisesti olla seurauksena siitä, että unionin kansalainen tai hänen perheenjäsenensä turvautuu vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmään.
4. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, unionin kansalaista tai hänen perheenjäseniään koskevaa karkottamistoimenpidettä ei saa missään tapauksessa toteuttaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta VI luvun säännösten soveltamista, jos:
 - a) unionin kansalainen on työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja; tai
 - b) unionin kansalainen on tullut vastaanottavan jäsenvaltion alueelle työnhakuun. Tässä tapauksessa unionin kansalaista tai hänen perheenjäsentään ei saa karkottaa niin kauan kuin unionin kansalainen voi esittää näyttöä siitä, että hän jatkaa työnhakua ja että hänellä on todellisia mahdollisuuksia löytää työtä.

15 artikla

Menettelyä koskevat takeet

1. Jäljempänä 30 ja 31 artiklassa säädettyjä menettelyjä on soveltuvin osin sovellettava kaikkiin päätöksiin, joilla rajoitetaan unionin kansalaisen tai tämän perheenjäsenten vapaata liikkuvuutta muista kuin yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen perustuvista syistä.
2. Henkilötodistuksen tai passin, jota asianomainen henkilö on käyttänyt vastaanottavaan jäsenvaltioon saapumisen perusteena ja jonka nojalla hänelle on myönnetty rekisteröintitodistus tai oleskelukortti, voimassaoloajan päättymisen ei saa olla peruste henkilön karkottamiselle vastaanottavasta jäsenvaltiosta.
3. Vastaanottava jäsenvaltio ei 1 kohdassa tarkoitetun karkottamispäätöksen yhteydessä saa asettaa maahantulokieltoa.

IV LUKU

Pysyvä oleskeluoikeus

I Jakso

Edellytykset

16 artikla

Unionin kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä sovellettava yleissääntö

1. Unionin kansalaisilla, jotka ovat oleskelleet laillisesti vastaanottavan jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti viisi vuotta, on oikeus pysyvään oleskeluun sen alueella. Tämä oikeus ei riipu III luvussa säädetystä edellytyksistä.
2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa unionin kansalaisen kanssa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viisi vuotta.
3. Oleskelun yhtäjaksoisuuteen eivät vaikuta tilapäiset poissaolot, jotka eivät ylitä yhteensä kuutta kuukautta vuodessa, eivätkä pitemmät poissaolot asevelvollisuuden suorittamista varten eikä yksi enintään 12 peräkkäisen kuukauden poissaolo tärkeästä syystä, kuten raskauden ja synnytyksen, vakavan sairauden, opiskelun tai ammatillisen koulutuksen tai työtehtäviä varten toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueelle tapahtuvan siirron vuoksi.

4. Kun oikeus pysyvään oleskeluun on saatu, se voidaan menettää ainoastaan olemalla vastaanottavan jäsenvaltion alueelta poissa yhtäjaksoisesti yli kaksi vuotta.

17 artikla

Vastaanottavassa jäsenvaltiossa työskentelynsä päättäneitä henkilöitä ja näiden perheenjäseniä koskevat poikkeukset

1. Poiketen siitä, mitä 16 artiklassa säädetään, oikeus oleskella pysyvästi vastaanottavassa jäsenvaltiossa ennen kuin viiden vuoden yhtäjaksoinen oleskelu on tullut täyteen on

- a) työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka lopettaessaan työskentelynsä on saavuttanut kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä säädetyn vanhuuseläkkeeseen oikeuttavan iän, tai työntekijällä, joka päättää palkkatyön varhaiseläkkeelle siirtymisen vuoksi, edellyttäen, että hän on työskennellyt siinä jäsenvaltiossa vähintään viimeksi kuluneet 12 kuukautta sekä asunut siellä yhtäjaksoisesti yli kolme vuotta.

Jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä ei myönnetä oikeutta vanhuuseläkkeeseen tietyille itsenäisten ammatinharjoittajien ryhmille, ikää koskeva vaatimus katsotaan täytetyksi, kun kyseinen henkilö on täyttänyt 60 vuotta;

- b) työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka asuttuaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti yli kaksi vuotta lopettaa siellä työskentelyn pysyvän työkyvyttömyyden vuoksi.

Jos työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta tai ammattitaudista, joka oikeuttaa kyseisen henkilön etuuteen, jonka kyseisen jäsenvaltion jokin laitos maksaa kokonaan tai osittain, asumisen kestolle ei saa asettaa ehtoja;

- c) työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka työskennellyään ja asuttuaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti kolme vuotta työskentelee joko työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toisen jäsenvaltion alueella mutta säilyttää asuinpaikkansa vastaanottavan jäsenvaltion alueella, jonne hän säännönmukaisesti palaa päivittäin tai vähintään kerran viikossa.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen oikeuksien saamiseksi ne työssäolojaksot, jotka on vietetty siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseinen henkilö työskentelee, katsotaan vietetyiksi vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

Omasta tahdosta riippumattomat työttömyysjaksot, jotka asianomainen työvoimaviranomainen on asianmukaisesti kirjannut, tai työskentelyn katkaisseet jaksot, jotka ovat aiheutuneet kyseisen henkilön omasta tahdosta riippumattomista syistä, sekä sairaudesta tai tapaturmasta johtuvat työstä poissaolot tai työskentelyn keskeyttämiset katsotaan työssäolojaksoiksi.

2. Asumisen ja työnteon kestolle 1 kohdan a alakohdassa säädettyjä edellytyksiä ja asumisen kestolle 1 kohdan b alakohdassa säädettyjä edellytyksiä ei sovelleta, jos työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan aviopuoliso tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu kumppani on vastaanottavan jäsenvaltion kansalainen tai on menettänyt tuon jäsenvaltion kansalaisuuden menessään naimisiin kyseisen työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan kanssa.

-
3. Työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan perheenjäsenillä, jotka oleskelevat hänen kanssaan vastaanottavan jäsenvaltion alueella, on kansalaisuudestaan riippumatta oikeus pysyvään oleskeluun kyseisessä jäsenvaltiossa, jos työntekijä tai ammatinharjoittaja on itse saanut 1 kohdan nojalla oikeuden pysyvään oleskeluun kyseisessä jäsenvaltiossa.
4. Jos työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja kuitenkin kuolee työskentelynsä alettua mutta ennen kuin hän on saanut 1 kohdan nojalla oikeuden oleskella pysyvästi vastaanottavassa jäsenvaltiossa, hänen perheenjäsenensä, jotka asuvat hänen kanssaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa, saavat oikeuden pysyvään oleskeluun siellä edellyttäen, että
- a) työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja oli oleskellut tämän jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti kahden vuoden ajan ennen kuolemaansa; tai
 - b) hänen kuolemansa aiheutui työtapaturmasta tai ammattitaudista; tai
 - c) kuolleen henkilön aviopuoliso on menettänyt kyseisen jäsenvaltion kansalaisuuden mennessään naimisiin kyseisen työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan kanssa.

18 artikla

Pysyvän oleskeluoikeuden myöntäminen tietyille perheenjäsenille,
jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia

Unionin kansalaisen 12 artiklan 2 kohdassa ja 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille perheenjäsenille, jotka täyttävät mainituissa kohdissa säädetyt edellytykset, on myönnettävä oikeus oleskella pysyvästi, kun he ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viisi vuotta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 17 artiklan säännösten soveltamista.

II jakso

Hallinnolliset muodollisuudet

19 artikla

Unionin kansalaisille myönnettävä pysyvän oleskeluoikeuden osoittava todistus

1. Jäsenvaltioiden on oleskelun keston tarkistettuaan myönnettävä unionin kansalaisille, joilla on oikeus pysyvään oleskeluun, hakemuksesta pysyvän oleskeluoikeuden osoittava todistus.
2. Pysyvän oleskeluoikeuden osoittava todistus on myönnettävä mahdollisimman nopeasti.

20 artikla

Perheenjäsenille, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, myönnettävä pysyvä oleskelukortti

1. Jäsenvaltioiden on myönnettävä perheenjäsenille, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja joilla on oikeus pysyvään oleskeluun, pysyvä oleskelukortti kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen tekemisestä. Pysyvän oleskelukortin on oltava uusittavissa automaattisesti joka kymmenes vuosi.
2. Pysyvää oleskelukorttia koskeva hakemus on tehtävä ennen oleskelukortin voimassaolon päättymistä. Pysyvän oleskelukortin hankkimista koskevan vaatimuksen laiminlyönnistä saatetaan määrätä asianomaiselle henkilölle seuraamuksia, joiden on oltava syrjimättömiä ja oikeasuhteisia.
3. Oleskelun keskeytykset, jotka ovat yhtäjaksoisesti korkeintaan kahden vuoden pituisia, eivät vaikuta pysyvän oleskelukortin voimassaoloon.

21 artikla

Oleskelun yhtäjaksoisuus

Tässä direktiivissä tarkoitettu oleskelun yhtäjaksoisuus voidaan osoittaa millä tahansa vastaanottavassa jäsenvaltiossa käytettävällä todistuskeinolla. Oleskelun yhtäjaksoisuus keskeytyy, jos asianomaista koskeva karkotuspäätös pannaan asianmukaisesti täytäntöön.

V LUKU

Oleskeluoikeutta ja pysyvää oleskeluoikeutta
koskevat yhteiset säännökset

22 artikla

Alueellinen kattavuus

Oleskeluoikeus ja oikeus oleskella pysyvästi on voimassa vastaanottavan jäsenvaltion koko alueella. Jäsenvaltio voi liittää oleskeluoikeuteen ja pysyvään oleskeluoikeuteen alueellisia rajoituksia ainoastaan, jos nämä rajoitukset koskevat myös sen omia kansalaisia.

23 artikla

Liitännäiset oikeudet

Unionin kansalaisen perheenjäsenillä, joilla on oleskeluoikeus tai oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltiossa, on kansalaisuudestaan riippumatta oikeus toimia siellä työntekijöinä tai itsenäisinä ammattinharjoittajina.

24 artikla

Tasavertainen kohtelu

1. Jollei perustamissopimuksessa ja johdetussa oikeudessa annetuista nimenomaisista erityismääräyksistä muuta johdu, kaikkia vastaanottavan jäsenvaltion alueella tämän direktiivin nojalla asuvia unionin kansalaisia on kohdeltava jäsenvaltion kansalaisten kanssa tasavertaisesti perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla. Tämä oikeus on ulotettava koskemaan perheenjäseniä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, mutta joilla on oleskeluoikeus tai oikeus pysyvään oleskeluun.
2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, vastaanottavan jäsenvaltion ei tarvitse myöntää oikeutta sosiaaliavustukseen oleskelun ensimmäisten kolmen kuukauden aikana tai soveltuvassa tapauksessa 14 artiklan 4 kohdan b alakohdassa säädetyn pidemmän ajanjakson aikana muille kuin työntekijöille tai itsenäisille ammattiharjoittajille taikka henkilöille, joilla säilyy tällainen asema, ja heidän perheensä jäsenille eikä sen tarvitse myöntää heille ennen pysyvän oleskeluoikeuden saamista toimeentulotukea opintoja varten, ammattiin johtava koulutus mukaan luettuna, opintorahan tai -lainan muodossa.

25 artikla

Oleskeluasiakirjoja koskevat yleiset säännökset

1. Edellä 8 artiklassa tarkoitettu rekisteröintitodistus, todistus oikeudesta pysyvään oleskeluun, todistus perheenjäsenen oleskelukorttia koskevan hakemuksen jättämisestä, oleskelukortti tai pysyvä oleskelukortti ei missään olosuhteissa saa olla edellytys oikeuden käyttämiselle tai hallinnollisen muodollisuuden täyttämiseksi, koska oikeus oikeuksien saamiseen voidaan osoittaa muilla todistuskeinoilla.

2. Kaikki 1 kohdassa mainitut asiakirjat on annettava maksutta tai sellaista maksua vastaan, joka ei ole suurempi kuin kansalaisilta samanlaisten asiakirjojen myöntämisestä perittävät maksut.

26 artikla

Tarkastukset

Jäsenvaltio voi tarkastaa, noudatetaanko sen kansallisesta lainsäädännöstä johtuvaa vaatimusta, jonka mukaan ulkomaalaisten on aina pidettävä rekisteröintitodistus tai oleskelukortti mukanaan, edellyttäen, että samaa vaatimusta sovelletaan jäsenvaltion omiin kansalaisiin heidän henkilötodistuksensa osalta. Jäsenvaltiot voivat sen varalta, että tätä vaatimusta ei noudateta, määrätä samat seuraamukset kuin joita määrätään jäsenvaltion omille kansalaisille, jos nämä eivät pidä henkilötodistusta mukanaan.

VI LUKU

Maahantulo- ja oleskeluoikeuden rajoittaminen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä

27 artikla

Yleiset periaatteet

1. Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltiot voivat rajoittaa unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsentensä, näiden kansalaisuudesta riippumatta, vapaata liikkuvuutta ja oleskelua yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä. Näihin perusteisiin ei saa vedota taloudellisista syistä.

2. Yleisen järjestyksen tai yleiseen turvallisuuden vuoksi toteutettujen toimenpiteiden on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia, ja niiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen. Aiemmat rikostuomiot eivät yksin saa olla perusteena tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

Asianomaisen yksilön käyttäytymisen on muodostettava todellinen, välitön ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun. Perustelut, jotka eivät liity yksittäiseen tapaukseen tai jotka johtuvat yleistävistä näkökohdista, eivät ole hyväksyttäviä.

3. Sen selvittämiseksi, onko asianomainen henkilö vaaraksi yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle, vastaanottava jäsenvaltio voi, jos se pitää sitä välttämättömänä, myöntäessään rekisteröintitodistuksen tai, rekisteröintijärjestelmän puuttuessa, viimeistään kolme kuukautta asianomaisen henkilön saapumisesta sen alueelle tai 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun maassa oleskelua koskevan ilmoituksen tekopäivästä, tai myöntäessään oleskelukortin pyytää kotijäsenvaltiota ja tarvittaessa muita jäsenvaltioita antamaan tietoja kyseisen henkilön mahdollisesta aikaisemmasta poliisirekisteristä. Tällaisten tiedustelujen tekeminen ei saa olla järjestelmällistä. Jäsenvaltion, jolta asiaa tiedustellaan, on annettava vastaus kahden kuukauden kuluessa.

4. Passin tai henkilökortin myöntäneen jäsenvaltion on sallittava asiakirjan haltijan, joka on karkotettu toisesta jäsenvaltiosta yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä, palata alueelleen ilman muodollisuuksia, vaikka asiakirja ei enää ole voimassa tai vaikka haltijan kansalaisuus on kiistanalainen.

28 artikla

Suoja karkottamista vastaan

1. Vastaanottavan jäsenvaltion on ennen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviin syihin perustuvan karkottamispäätöksen tekemistä otettava huomioon se, kuinka kauan asianomainen on oleskellut sen alueella, asianomaisen ikä, terveydentila, perhe- ja taloudellinen tilanne, kuinka hyvin asianomainen on kotoutunut vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan ja kulttuuriin, sekä se, missä määrin asianomaisella on yhteyksiä kotimaahansa.
2. Vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen, joka koskee sellaista unionin kansalaista tai tämän perheenjäsentä, tämän kansalaisuudesta riippumatta, jolla on oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltion alueella, ainoastaan yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä vakavista syistä.
3. Unionin kansalaisia koskevaa karkottamispäätöstä ei saa tehdä, ellei päätös perustu jäsenvaltioiden määrittämiin yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin, jos he
 - a) ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa edelliset kymmenen vuotta, tai he
 - b) ovat alaikäisiä, jollei karkottaminen ole lapsen edun mukaista lapsen oikeuksista 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.

29 artikla

Kansanterveys

1. Vain sellaisen taudin perusteella, joka on jokin Maailman terveysjärjestön asiaankuuluvissa asiakirjoissa määritelty, mahdollisesti epidemian aiheuttava tauti tai muu tarttuva tauti tai tarttuva loistauti, ovat vapaata liikkuvuutta rajoittavat toimenpiteet oikeutettuja, edellyttäen, että näistä taudeista säädetään suojaa koskevilla säännöksillä, joita sovelletaan vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisiin.
2. Taudit, jotka ilmenevät saapumista seuraavien kolmen kuukauden jälkeen, eivät saa olla perusteena alueelta karkottamiselle.
3. Jäsenvaltio voi, jos se näyttää selvästi tarpeelliselta, kolmen kuukauden kuluessa saapumispäivästä vaatia, että oleskeluun oikeutetuille tehdään maksuton lääkärintarkastus sen toteamiseksi, ettei heillä ole mitään 1 kohdassa tarkoitetuista taudeista. Tällaisia lääkärintarkastuksia ei saa vaatia suoritettavaksi järjestelmällisesti kaikille hakijoille.

30 artikla

Päätöksistä ilmoittaminen

1. Edellä 27 artiklan 1 kohdan nojalla tehdyistä päätöksistä on ilmoitettava asianomaiselle henkilölle kirjallisesti siten, että hän ymmärtää päätöksen sisällön ja seuraukset.
2. Asianomaiselle henkilölle on ilmoitettava täsmällisesti ja täydellisinä ne yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvät seikat, joihin hänen tapauksessaan tehty päätös perustuu, jollei tämä ole vastoin valtion turvallisuusetuja.

3. Ilmoituksessa on mainittava, missä tuomioistuimessa tai miltä hallintoviranomaiselta asianomainen henkilö voi hakea päätökseen muutosta sekä missä ajassa tämä on tehtävä, ja tarvittaessa mainittava aika, jonka kuluessa henkilön on poistuttava jäsenvaltion alueelta. Asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta alueelta poistumiseen varatun ajan on oltava vähintään yksi kuukausi ilmoittamispäivästä lukien.

31 artikla

Menettelyä koskevat takeet

1. Henkilöllä, jonka osalta on tehty päätös yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä, on oltava vastaanottavassa jäsenvaltiossa mahdollisuus hakea siihen muutosta tuomioistuimessa tai soveltuviissa tapauksissa hallinnollisella muutoksenhakumenettelyllä.

2. Jos karkottamispäätöstä koskevan muutoksenhaun yhteydessä haetaan väliaikaismääräystä kyseisen päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämiseksi, ei alueelta poistamista saa suorittaa ennen kuin on tehty väliaikaismääräystä koskeva päätös, paitsi jos

– karkottamispäätös perustuu aikaisemmin annettuun oikeuden päätökseen, tai

-
- asianomaisilla henkilöillä on aikaisemmin ollut mahdollisuus hakea muutosta, tai
 - karkottamispäätös perustuu 28 artiklan 3 kohdan mukaisiin yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin.
3. Muutoksenhakumenettelyssä on voitava tarkastaa päätöksen laillisuus sekä suunnitellun toimenpiteen perusteena olevat tosiseikat ja olosuhteet. Menettelyssä on varmistettava, ettei päätös ole suhteeton erityisesti 28 artiklassa säädettyihin vaatimuksiin nähden.
4. Jäsenvaltiot voivat kieltää asianomaiselta maahantulon muutoksenhakumenettelyn ollessa vireillä, mutta ne eivät kuitenkaan saa estää tätä esittämästä vastinettaan henkilökohtaisesti, paitsi jos tämän esiintyminen oikeudessa saattaa vakavasti häiritä yleistä järjestystä tai yleistä turvallisuutta tai jos muutoksenhaku koskee maahantulokieltoa.

32 artikla

Maahantulokiellon voimassaolo

1. Henkilö, jolta on kielletty maahantulo yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, voi hakea maahantulokiellon poistamista olosuhteisiin nähden kohtuullisen ajan kuluttua ja joka tapauksessa kolmen vuoden kuluttua yhteisön lainsäädännön mukaisesti asianmukaisesti tehdyn lopullisen maahantulokieltopäätöksen täytäntöönpanosta, sillä perusteella, että maahantulokieltopäätöksen perusteena olleet aineelliset olosuhteet ovat muuttuneet.

Asianomaisen jäsenvaltion on tehtävä päätös tällaisen hakemuksen johdosta kuuden kuukauden kuluessa sen tekemisestä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettulla henkilöllä ei ole oikeutta tulla kyseisen jäsenvaltion alueelle sinä aikana, jona hänen hakemustaan tutkitaan.

33 artikla

Karkotus rangaistuksena tai oikeudellisena seuraamuksena

1. Vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen rangaistuksena tai vankeusrangaistuksen oikeudellisena seuraamuksena ainoastaan, jos tämä tapahtuu 27, 28 ja 29 artiklan vaatimusten mukaisesti.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu karkottamispäätös pannaan täytäntöön yli kahden vuoden kuluttua sen tekemisestä, jäsenvaltion on varmistettava, että asianomaisen henkilön yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle aiheuttama uhka on edelleen todellinen, ja arvioitava, ovatko aineelliset olosuhteet karkottamispäätöksen tekemisen jälkeen muuttuneet.

VII LUKU

Loppusäännökset

34 artikla

Julkisuus

Jäsenvaltioiden on tiedotettava unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista ja velvollisuuksista tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista asioista erityisesti järjestämällä tiedotuskampanjoita valtakunnallisia ja paikallisia tiedotus- ja muita viestintävälineitä käyttäen.

35 artikla

Oikeuksien väärinkäyttö

Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet evätäkseen, lopettaakseen tai peruuttaakseen tässä direktiivissä tarkoitetut oikeudet, jos ne on saatu oikeuksien väärinkäytöllä tai petoksella, kuten lumeavioliitolla. Näiden toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, ja niissä on sovellettava 30 ja 31 artiklan mukaisia menettelyä koskevia takeita.

36 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on annettava säännökset seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava niiden soveltamisen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita ja oikeasuhteisia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään* ja ilmoitettava niiden muutokset mahdollisimman pian.

37 artikla

Edullisemmat kansalliset säännökset

Tämän direktiivin säännökset eivät vaikuta sellaisiin jäsenvaltion lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin, jotka ovat tämän direktiivin piiriin kuuluvien henkilöiden kannalta edullisempia.

38 artikla

Kumoamiset

1. Kumotaan asetuksen (ETY) N:o 1612/68 10 ja 11 artikla ... päivästä kuuta ...*.
2. Kumotaan direktiivit 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY ... päivästä ... kuuta ...*.

* Kaksi vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

3. Kumottuihin säännöksiin tehtyjä viittauksia pidetään tähän direktiiviin tehtyinä.

39 artikla

Kertomus

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään* kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta sekä liittää siihen mahdollisesti tarvittavat muutosehdotukset erityisesti siltä osin, onko mahdollista pidentää sitä aikaa, jonka unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat ilman ehtoja oleskella vastaanottavan jäsenvaltion alueella. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tämän kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

40 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään ... päivänä ... kuuta ...**.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

* Neljä vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

** Kaksi vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tämän direktiivin piiriin kuuluvista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä tämän direktiivin säännösten ja annettujen kansallisten säännösten välinen vastaavuustaulukko kirjallisina komissiolle.

41 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

42 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa, 29 päivänä huhtikuuta 2004.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. McDOWELL